

รายงานการประชุมคณะกรรมการ กวบที่ ๑
ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนและการกระจายอำนาจ
ในคณะกรรมการยกย่องรัฐธรรมนูญ
สภารัฐธรรมนูญ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐
ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๓๗๐๑ ชั้น ๗ อาคารรัฐสภา ๓

เริ่มประชุมเวลา ๑๐.๓๕ นาฬิกา

(นายชูชัย ศุภวงศ์ ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม)

ประธาน : ผมขออนุญาตที่ประชุมนะครับ พอดีต้องขอโทษ เมื่อสักครู่นี้ไปรับหนังสือของมูลนิธิเพื่อผู้บริโภคกับคณะมาหลายกลุ่ม เดี่ยวเขาจะขึ้นมาเพื่อจะให้ข้อมูลช่วงหนึ่ง แล้วเราก็จะได้อภิปรายกัน แต่ว่าในขั้นนี้อยากจะดำเนินการประชุมไปก่อนในวาระที่สิบเนื่องจากคราวที่แล้วนะครับ ผมไม่รู้نبองค์ประชุมครบหรือยัง เดี่ยวถ้าอย่างนั้นก็คุยกันไปก่อน วันจันทร์จะเป็นวันที่เขาให้ยื่นแปรญัตติอย่างไม่เป็นทางการวันสุดท้ายครับ เพราะฉะนั้นเราก็เอาเรื่องที่จะขอปรับแก้ได้ ที่ไม่ต้องเป็นการแปรญัตติอย่างเป็นทางการนี้ทยอยส่งไปก่อนนะครับ เรื่องที่ไม่อยากมากนัก ที่นี้ผมคิดว่าวันนี้เนื่องจากที่เคยประชุมกันมาแล้วมาดูในวาระแรก แล้วหลังจากนั้นก็เดี๋ยวมีอะไรต่าง ๆ มายื่นเรื่องเพิ่มเติมครับ เขาทำให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ในเรื่องของที่ขึ้นกระดาน เอกสารแผ่นขวางสามช่องนี้นะครับ ผมอยากจะเริ่มตรงนี้ไปก่อนนะครับว่า เคยมีทางกลุ่มคนพิการมาเสนอให้เติมใน มาตรา ๓๐ ว่าให้เพิ่มคำว่า ความพิการ เข้าไปในวรรคสาม วรรคสามก็คือเพิ่มไปหน้าสภาพร่างกายหรือสุขภาพ ที่นี้ที่ประชุมเห็นว่า ถ้าเพิ่มก็ต้องเพิ่มเรื่องอื่นด้วย ก็เลยมีมติว่า ให้ไปใส่ในบันทึกเจตนารมณ์ว่าสิทธิของคนพิการตามของ UN ว่ามีอะไรบ้างนะครับว่าเป็น Practical mental intellectual และ Sensory implement ว่าให้รวมตรงนี้ด้วยแล้วก็ให้ความรู้รู้สึกว่า เราได้ให้ความสำคัญตรงนี้นะครับ แล้วก็ไม่สามารถที่จะใส่ไว้ได้ครับ อันนี้ที่ประชุมก็เห็นว่าอย่างนั้น ก็เลยเสนอที่ประชุมทราบว่าไม่ได้มีการปรับเปลี่ยน ที่นี้มีอีกมาตราหนึ่งที่ทางผู้พิการเสนอจะอยู่ในหน้า ๔ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๓ เดิมเราใช้คำว่า มีสิทธิได้รับสวัสดิการสิ่งอำนวยความสะดวก อันนี้เขาก็ขอเพิ่มว่าเป็นสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวก ที่ประชุมก็เห็นว่าทุกคนจะปรับเปลี่ยนให้ด้วยเหตุที่ว่า เข้าถึงและใช้ประโยชน์มันก็จะชัดเจน แล้วก็เป็นการที่ทางสากลเขาใช้กันเรื่อง Accessibility นะครับ ก็เห็นชอบตาม อันนี้ผมคิดว่่าก็น่าจะเสนอให้เขาได้ครับ ที่นี้ผมกลับมาในส่วนหน้า ๒ เรื่องส่วนที่ ๗ มาตรา ๔๕ ทางภาพยนตร์เขามาเสนอแนะครับ ให้ความคิดเห็นแล้วก็คุยกันนานพอสมควร พี่มานิจ สุขสมจิตร ก็มาด้วยนะครับ เขาต้องการเพิ่มเติมตั้งแต่วรรคแรก เรื่องการพิมพ์การโฆษณาและการแสดง ซึ่งที่ประชุมเห็นว่าการแสดงนี้ก็อยู่ในการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น

อนุ. กรอบ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

หน้า ๑/๒

อยู่แล้วนะครับ แล้วก็ให้ไปเพิ่มในพรรคที่ห้า การให้นำข่าวและกับบทความหรือสิ่งสื่อความหมายอื่นไปให้
เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนนำไปโฆษณา อันนี้สงสัยต้องตัดคำว่า ในหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่น นะครับ ต้องตัด
ตรงนั้นออกใช่ไหมครับ รู้สึกยังไม่มีในหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่น ตรงนี้เขาจะให้ใส่คำว่า ภาพยนตร์
ลงไป คือให้นำข่าว บทความ หรือสิ่งสื่อความหมายอื่น ตรงนี้เราก็บอกว่า สิ่งสื่อความหมายอื่นนี้มันรวม
แล้วนะครับ มีทั้งคดีกับท่านนายกสมาคมสมาพันธ์ภาพยนตร์มา ก็รู้สึกท่านก็ไม่ค่อยพอใจเท่าไร
แต่ไม่รู้จะทำอย่างไร ที่ประชุมก็เห็นแย้งกับทางสมาพันธ์ภาพยนตร์นะครับว่า อันนี้ใส่สิ่งสื่อความหมายอื่น
มันจะครอบคลุมหมดแล้วนะครับ อันนี้ก่อนจะไปโฆษณานี้จะกระทำมิได้นะครับ แต่ว่าเขาต้องอยากให้มี
คำว่า ภาพยนตร์ ลงไป เราก็บอกว่า ถ้าไม่เช่นนั้นเดียวจะมีปัญหาพรรคท้ายสุด การให้เงินหรือทรัพย์สินอื่น
เพื่ออุดหนุนกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นของเอกชนรัฐจะทำได้ เขาต้องการให้มีการอุดหนุน
อุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยด้วยเหมือนเกาหลี ก็ถ้าไปใส่ชัดเจนก็จะไปเจอพรรคสุดท้ายซึ่งเขาก็จะลำบาก
ถ้าใส่คำว่า สิ่งสื่อความหมายอื่น ก็ช่วยได้ระดับหนึ่งแล้วในการที่ภาพยนตร์ไทยถูก Censor โดยที่เขารู้สึก
เขาลำบากมาก ตรงนี้ก็ไปสู้กันในเรื่องของรายละเอียดต่อไปนะครับ ไม่ทราบคุณอัจฉราจะมีอะไรจะชี้แจงครับ

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

หทัยกาญจน์ ๒/๑

นางสาวอัจฉรา ฉายากุล : ท่านประธานคะ เมื่อสักครู่ถ้าฟังไม่ผิดเหมือนกับว่าจะให้ตัด
คำว่า ไปโฆษณาในหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่น ใช่ไหมคะ

ประธาน : คำว่า ในหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่น จะได้รับได้

นางสาวอัจฉรา ฉายากุล : ทีนี้เมื่อสักครู่ท่านอาจารย์วัชรินทร์เพิ่งให้ความรู้มาว่า ท่านได้
ไปตามผู้ที่เกี่ยวข้องมา การที่จะเป็นสื่อได้ก็ต้องนำไปเผยแพร่ต่อสาธารณะก่อน เพราะฉะนั้นถ้าเกิด
จะตัดคำว่า ไปโฆษณาในหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่น ดิฉันใช้คำว่า ก่อนนำไปเผยแพร่ต่อสาธารณะ
อันนี้พอจะไปได้ไหมคะ

ประธาน : การให้นำข่าว บทความ หรือสิ่งสื่อความหมายอื่นไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อน
นำไปโฆษณา จะกระทำมิได้

นางสาวอัจฉรา ฉายากุล : ก่อนนำไปเผยแพร่ต่อสาธารณะ

ประธาน : จำเป็นต้องใส่ไหมครับ ท่านเดชอุดมจำเป็นต้องใส่ไหมครับ ไม่ต้องใส่ไหมครับ
ที่ประชุมเขาก็สรุปอย่างนั้นแล้วครับว่าไม่ต้อง ตัดตรงนั้นออกก็คลุมแล้ว อันนี้ทางภาพยนตร์เราก็ทำได้
แค่นี้ครับ เพราะว่าถ้าใส่คำว่า ภาพยนตร์ ก็จะมีปัญหาในวรรคท้าย ซึ่งเขาจะให้รัฐธรรมนูญทำหลายอย่าง
อันนี้ก็เป็นของภาพยนตร์นะครับ ซึ่งเขาก็เสนอมาตราอื่นด้วยครับ เรื่องของกาววิจัย เข้าใจว่ามาตรา ๔๙
แต่ว่าที่ประชุมก็เห็นให้คงเดิม ทีนี้มาถึงเรื่องของเด็ก

นายทอง ทอง จันทรางศุ : ผมไม่แน่ใจว่าบนจอเราตัดถูกหรือเปล่า ก่อนนำข่าวหรือ
บทความ หรือสิ่งสื่อความหมายอื่นไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อน ก่อนอะไร ก่อน มันต้องมีคำว่า ก่อนอะไรครับ

ประธาน : ก่อนไปโฆษณา

นายทอง ทอง จันทรางศุ : ก่อนนำไปโฆษณา ก็ได้ คำว่า โฆษณา ความหมายมันเหมือนที่
ท่านอนุกรรมธิการว่าครับ ความหมายเหมือนกัน การเผยแพร่ต่อสาธารณะ สำนักกฎหมายว่าโฆษณา
ก็คือการเผยแพร่ต่อสาธารณะ เพราะฉะนั้นคำว่า ก่อนนำไปโฆษณา ต้องอยู่ ตัดทิ้งเฉพาะ ในหนังสือพิมพ์
หรือสื่อมวลชนอื่น แล้วก็ความนี้ น่าจะเสมอกันกับที่ท่านอนุกรรมธิการกรุณาเสนอแล้ว

ประธาน : ครับ อันนี้ที่ประชุมก็ได้สรุปอย่างนั้น

ส่วนที่ ๙ สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ เขาเสนอหลายประเด็น
นะครับ เครือข่ายเด็ก เยาวชน และครอบครัว เสนอมา ๕ - ๖ ประเด็นได้ ในที่สุดมันมีประเด็นเดียวที่คิดว่า
มีเหตุผลรองรับที่ชัดเจน คือมาตรา ๕๑ สิทธิในการอยู่รอดการมีส่วนร่วม ที่ชัดเจนนะครับ และได้รับการ
พัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาตามศักยภาพในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม อันนี้สอดคล้องกับ
อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งที่แรกก็มีการมีส่วนร่วม แต่ไม่ทราบมันหล่นหายไปไหน อันนี้ก็ใส่เข้าไปให้ครบ

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

หทัยกาญจน์ ๒/๒

เรื่องสิทธิการอยู่รอด การมีส่วนร่วมและได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ และให้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม อยู่ประมาณ ๔ ข้อด้วยกัน

นายทอง จันทรางศุ : ขออนุญาตท่านประธาน ผมอาจจะหย่อนความรู้ในเรื่องนี้ครับ การมีส่วนร่วมต้องขอความกรุณาช่วยอธิบายใครร่วมมือใคร ร่วมเรื่องอะไร

ประธาน : คุณอัจฉราเชิญครับ

นางสาวอัจฉรา ฉายากุล : จริง ๆ แล้วเท่าที่พอจะทราบบ้างนะคะ จริง ๆ แล้วมันปรากฏอยู่ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก มันมีอยู่ ๒ เรื่องหลัก ๆ ด้วยกัน

เรื่องหนึ่ง ก็คือ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับเด็กโดยตรง

เรื่องที่ ๒ คือ เรื่องทั่วไป แต่หมายความว่าเราต้องการให้ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ แล้วก็คนที่เป็นผู้ใหญ่ก็ควรที่จะรับฟังความคิดเห็นเหล่านั้น แต่ที่นี้ดิฉันเข้าใจว่า พอมาตรา ๕๑ ตอนร่างกรอบที่ ๑ ที่เราเสนอเข้าไป เราแยกออกมา ๒ วรรค คือวรรคหนึ่งเป็นเรื่องสิทธิของเด็กและเยาวชนในเรื่องของการอยู่รอด การมีส่วนร่วม การพัฒนาร่างกาย จิตใจ แล้วก็อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม แต่ที่นี้เข้าใจว่ามีการที่เอาไป Merge ไปรวมกันแล้ว แล้วไปต่อท้ายคำว่า บุคคลในครอบครัว พออ่านทั้งวรรคแล้วมันกลายเป็นว่า คือทั้งเด็ก เยาวชน บุคคลในครอบครัวมีสิทธิในการอยู่รอด แล้วก็อะไรต่าง ๆ นานา ซึ่งดิฉันว่ามันลำบากนิดหนึ่ง มันก็ต่างไปกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเลยคะ

ประธาน : คือที่แรกเราเสนอนี้เราเสนอเป็น การอยู่รอด การพัฒนา การมีส่วนร่วม อะไรอย่างนี้ มันเป็นประโยคแรก แต่ว่าทางเลขานุการคงจะไปเอาของปี ๒๕๔๐ เป็นหลักก่อน แล้วก็เอาตรงนี้ไปเสริม มันก็เลยเมื่อแล้วไปแล้วก็ไปเสริมตามต่อ มันมีปัญหาเรื่องการตัดตอนิดหน่อย

นายทอง จันทรางศุ : ขออนุญาตประธานทราบเรียนว่า มาตรา ๕๑ เดิมที่เป็นฉบับรับฟังความคิดเห็น ผมเห็นเขามีปัญหาในการอ่านอยู่แล้ว ก็มีปัญหาคือเดิมอยู่แล้วนะครับ ถ้าเราเติม การมีส่วนร่วม เข้าไปแบบนี้ยังมีปัญหาหนัก เพราะว่าไม่รู้จะอะไรเป็นอะไรเลย เวลานี้อ่านไม่ได้เลย คือเดิมก็แยกอยู่แล้ว พอเติมเข้าไปถึงแม้ด้วยเจตนาดีแต่มันไม่แก้ปัญหาคือเดิม แถมจะเติมปัญหาใหม่ด้วย

อน. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

สุริย์รัตน์ ๓/๑

ประธาน : ก็หนักเข้าไปอีกใช่ไหมครับ ที่นี้จะทำอะไรครับอันนี้ ไม่อย่างนั้น ถ้ามันไป
ปรับมากก็ไปเขียนแบบเดิม เด็กมีสิทธิในการอยู่รอด การมีส่วนร่วมเป็นพรรคหนึ่งเลย ที่นี้ถ้าไปปรับมาก
อย่างนั้นผมไม่รู้จะขยับกันมากหรือไม่ ขยับมากขึ้นตอนนี้อย่างไร ทีมเลขานุการจะอย่างไร เชิญครับท่าน
อาจารย์วัชรินทร์

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ขออนุญาตท่านประธาน ผมวัชรินทร์ นะครับ
คือจริง ๆ แล้วในอนุสัญญาสิทธิเด็กมีอยู่ ๔ กรอบก็คือ การมีสิทธิอยู่รอด แล้วก็ได้รับการพัฒนาทางด้าน
แล้วก็ได้รับการปกป้องคุ้มครอง แล้วการมีส่วนร่วม มันมีหลักอยู่ ๔ ประการ ที่นี้พอเรามาชื่อนรวมกับ
ครอบครัวมันก็เลยทำให้ Confuse นิดหนึ่งนะครับ ผมคิดว่าน่าจะยึดหลักโดยอนุสัญญาสิทธิเด็ก
แล้วก็ส่วนครอบครัว ที่จริงในตรงนั้นที่ปกป้องคุ้มครองมันก็คือความรุนแรงในครอบครัวรวมทั้ง
ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ แต่ที่นี้ในตัวผู้หญิงก็จะมีอนุสัญญาว่าด้วยขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ถ้าผมจำไม่ผิด
ก็คือขจัดความรุนแรงต่อสตรีอีกอันหนึ่งมี ๒ ฉบับ ที่นี้ถ้าเราเขียนรวมกันมันก็จะทำให้คนที่ไม่เข้าใจตรงนี้
อ่านแล้วอาจจะสับสนนิดหนึ่งนะครับ ก็เลยอยากจะเรียนว่าทำอะไร

ประธาน : อาจารย์จะเสนอตรงนี้อย่างไรดีครับ ก็จากสามพรรคอาจจะเป็นสี่พรรคใหม่ครับ
เชิญคุณอัจฉราครับ

นางสาวอัจฉรา ฉายากุล : ขออนุญาตนะคะ ความจริงก็ดูตั้งแต่เมื่อคืนนี้ว่าจะปรับ
อย่างไร ดิฉันขอเสนอถ้อยคำอย่างนี้ได้ไหมคะ อาจจะจำเป็นที่จะต้องแยกพรรคออกมา คือพรรคแรกบอกว่า
เด็กและเยาวชนมีสิทธิในการอยู่รอด การมีส่วนร่วมและได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา
ตามศักยภาพในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และพรรคต่อไปถึงจะบอกว่า เด็ก เยาวชน และบุคคลใน
ครอบครัวมีสิทธิได้รับระบุงคุ้มครองด้วยรัฐจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม คือเอาตั้งแต่
ตรงข้างหลังนี้ เอาขึ้นมาเสียก่อน ว่าเป็นเฉพาะเด็กและเยาวชน แล้วก็พรรคสองเป็นตามร่างเดิมก็คือ
เด็ก เยาวชน และบุคคลก็ว่าไปตามนั้นคะ

ประธาน : ก็เป็นทั้งหมดสี่พรรคใช่ไหมครับ

นางสาวอัจฉรา ฉายากุล : ไม่ทราบพอจะไปได้ไหมคะ

ประธาน : ความรุนแรง การปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม แล้วก็ต่อไป การแทรกแซง การจำกัด
สิทธิเด็กจะกระทำมิได้ ใช่ไหมครับ คือจริง ๆ แล้วที่เสนอก็คือเสนออย่างนั้น เด็ก เยาวชนมีสิทธิในการอยู่
รอด การพัฒนา และการมีส่วนร่วม ก็โดยสรุปว่าเพิ่ม การมีส่วนร่วม อันเดียว แต่ว่าปรับพรรค หมวดใหม่

นายธทอง จันทรางศุ : เรียนท่านประธานครับ ข้ออภิปรายจนถึงในขั้นนี้ ที่จะแบ่งความ
ในพรรคหนึ่งเดิมออกเป็น ๒ ส่วน ยกความตอนท้ายขึ้นเป็นพรรคแรก แล้วความตอนแรกความตอนต้น
เดิมของพรรคหนึ่งอาจจะนำไปรวมกับพรรคสองให้กลายเป็นพรรคสองใหม่

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

สุริย์รัตน์ ๓/๒

ประธาน : ไข่ครับ

นายธงทอง จันทรางศุ : ผมคิดว่าในเชิงโครงสร้างน่าจะถูกแล้ว สมมุติว่าปรับ
เช่นว่านี้แล้ว ผมก็จะขออนุญาตกลับไปอภิปรายที่ประเด็นในวาระหนึ่งที่เขียนใหม่แล้วเวลานี้ครับผม
เด็กและเยาวชนมีสิทธิในการอยู่รอด การมีส่วนร่วม และได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ และ
สติปัญญาตามศักยภาพในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม นี่คือการปรับใหม่แล้วนะครับ ผมขออนุญาต
ที่ยังจะต้องติงต่อว่า การมีส่วนร่วม ตรงนี้สำหรับผมก็ยังไม่ชัดอยู่ดี

ประธาน : หมายความว่าอย่างไรไข่ใหม่ครับ

นายธงทอง จันทรางศุ : เพราะว่าอยู่รอด ผมเข้าใจ จะพัฒนาในสภาพแวดล้อม
ที่เหมาะสม เข้าใจ เด็กและเยาวชนมีสิทธิ มันต้องอ่านมันทั้งหมด ต้องย้อนกลับไปโยงว่ามีสิทธิอันนั้น
ก็คือว่า เด็กจะต้องมีสิทธิในการอยู่รอดข้อหนึ่ง เด็กจะต้องมีสิทธิในการที่จะได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย
จิตใจ สติปัญญา นี่ข้อหนึ่ง แต่พอเด็กและเยาวชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วม ร่วมอะไร มันต้องต่อสร้อยอะไร
สักอย่าง มันร่วมอะไรไม่รู้เลยละ หรือแกจะไปร่วมมีบทบาททางการเมืองหรือไม่ มันก็อะไรไม่รู้ ร่วมอะไร
ก็ไม่รู้

ประธาน : อาจารย์วัชรินทร์เชิญครับ

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

พุทธชาติ ๔/๑

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : จริง ๆ แล้วคือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อเด็ก เขาเรียก Participation ทุกอย่าง เช่น การเรียน การสอน หรือการเลี้ยงดู ควรจะถามความเห็นเด็ก ควรจะให้เด็กตัดสินใจ ไม่ใช่ผู้ใหญ่สั่งหรือกำหนดอย่างเดียว คือมันควรจะเป็นอย่างนั้นครับ แต่ที่นี้ปัญหาว่า ท่านอาจารย์คงจะทำอย่างไรที่เราจะสื่อตรงนี้ให้ออกมาให้เห็นว่า

นายธงทอง จันทรางศุ : มันยังไม่ถึงครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ครับ

ประธาน : มันเอามาจากอนุสัญญาตรงนี้ ให้เด็กได้มี ได้ฟังความเห็นของเด็ก มี Space ตอนนี้มีสมาคมฯเด็ก มีสภาเด็กในจังหวัดต่าง ๆ ที่กระทรวงพัฒนาสังคมเขาทำ เชิญท่านพูดครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ในความหมายนี้มันอายุสักเท่าไรครับ คำว่า เด็กและเยาวชน

ประธาน : ๑๘

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : เพราะฉะนั้นการมีส่วนร่วมมันจะต้องคำนึงถึงอายุด้วยว่า เขาจะมีส่วนร่วมที่เขาสามารถจะใช้กับตัวเองได้ตั้งแต่เมื่อไหร่ไหมครับ ท่านบอกมีส่วนร่วม ถ้าเขายังไร้เดียงสาอยู่ยังเป็นเด็กที่ยังเป็นเยาวชนอะไรอยู่ การตัดสินใจด้วยตัวเองก็อาจจะยังมีปัญหาอยู่ ส่วนร่วมก็มีหลายระดับครับ

ประธาน : ระดับสุดท้ายที่ดีกรีแรงก็คือตัดสินใจ อันนี้อาจารย์วัชรินทร์จะอย่างไรดีครับ ตรงนี้ หรือว่าเรายังคงแบบเดิมไม่ต้องปรับแก้ การมีส่วนร่วมก็ถือว่ามันก็มีอยู่แล้ว แต่ถ้าใส่ในรัฐธรรมนูญก็สอดคล้องกับอนุสัญญา ซึ่งในที่สุดเราใส่ พอปรับแล้วก็มีคำถามว่า การมีส่วนร่วมคืออะไร มันต้องบันทึกในเจตนารมณ์เหมือนกันครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ขอเรียนท่านครับ คืออย่างนี้ถ้าไม่รับนะครับ ก็ขอไปบันทึกในเจตนารมณ์ขยายความ เพราะว่าคำว่า Participation คนเข้าใจผิดเยอะมากนะครับ ผู้ใหญ่ก็มักจะว่าเด็กไม่เกี่ยวอะไร แต่จริง ๆ ไม่ใช่ครับ ความเข้าใจมันคนละอย่างนะครับ เพราะฉะนั้นก็ขอว่าไปบันทึกในเจตนารมณ์ก็แล้วกัน ถ้าเกิดไม่ปรับนะครับ

ประธาน : ถ้าอันที่จริงวรรคแรก ถ้าเขียนการมีส่วนร่วมและอธิบายอย่างที่ท่านพูด ตั้งคำถามได้ชัด ก็อธิบายในบันทึกเจตนารมณ์ได้ แต่ว่าที่อาจารย์ธงทองตั้งคำถาม ท่านพูดตั้งคำถาม มันต้องตอบได้เหมือนกันว่าใส่การมีส่วนร่วม อย่างอื่นรู้สึกมันจะเข้าใจได้ในตัวของมันเอง

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : คือมันไม่มีบริบทมาก่อนเลยครับ

ประธาน : อันนี้มันไปแปลมาจากของอนุสัญญา มันต้องมีคำอธิบาย สิทธิในการอยู่รอดเหมือนกัน ถ้าไม่ใช่เป็นคนที่คุณเรื่องนี้ก็รู้สึก เชิญคุณอัคราครับ

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

พุทธชาติ ๔/๒

นางสาวอัจฉรา ฉายากุล : พยายามเปิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ความจริงแล้วถ้าตัวเองอ่านครบถ้วนหมด ข้อบทในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก มันไม่มีสิทธิในการมีส่วนร่วมโดยตรง แต่มันเป็น Concept ที่สรุปทั้งหมด ดิฉันพยายามจะยกบางข้อ เพื่อท่านอนุกรรมการจะได้อธิบายว่า มันควรจะตัดออก หรือว่าควรจะทำอะไรให้มันชัดเจนขึ้นนะคะ

ข้อ ๑๓ บอกว่า เด็กมีสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออก สิทธินี้จะรวมถึงเสรีภาพที่จะแสวงหา ได้รับ หรือถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร และความคิด ทุกลักษณะ โดยไม่ถูกจำกัดเขตแดน ไม่ว่าจะโดยวาจา ดาษลักษณะอักษร หรือการตีพิมพ์ และอื่น ๆ

และอีกข้อหนึ่งบอกว่า รัฐภาคีจะเคารพต่อสิทธิของเด็กที่จะมีเสรีภาพทางความคิด มโนธรรม และศาสนา และเสรีภาพในการแสดงออกทางศาสนาหรือความเชื่อของตน นี่คือนี่ที่ระบุเอาไว้ชัด ๆ ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กคะ

ประธาน : เชิญท่านกรรณิการ์ครับ

นางกรรณิการ์ บรรเทิงจิตร : ขอบคุณคะท่านประธาน ดิฉัน กรรณิการ์ บรรเทิงจิตร ขออนุญาติเข้ามาร่วมในกิจกรรมอันนี้คะ ก็อยากจะขอปรับตรงนี้ได้ไหมคะ เห็นด้วยกับการมีส่วนร่วมในเรื่องของเด็ก เยาวชน แต่ว่าจะยังคงถ้อยคำก็คือ เด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัว เด็ก เยาวชน มีสิทธิในการอยู่รอด และได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาตามศักยภาพในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแบบมีส่วนร่วม ทั้งหมดคือ แบบมีส่วนร่วม หมายความว่า ไม่ใช่เรื่องการมีส่วนร่วมเฉย ๆ แต่แบบมีส่วนร่วม คือให้มีส่วนร่วมในทุกขบวนการ

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ประกาศลักษณะ ๕/๑

ประธาน : ที่ประชุมว่าอย่างไรครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ยังไม่กลมกลืนเท่าไร

นายทอง ทองจันทรวงศ์ : ผมคิดเด็ด ๆ นะครับ ไม่ทราบพอใช้ได้หรือไม่

ประธาน : อาจารย์ทองทองภาษาดี

นายทอง ทองจันทรวงศ์ : เด็กและเยาวชนมีสิทธิในการอยู่รอด และได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาตามศักยภาพในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ

ประธาน : ผมว่าอันนี้น่าจะไปได้ ต้องใช้คนที่เป็นนายของภาษา

นายโสภณ ตะติไซติพันธ์ุ : ผมขออนุญาตครับ คือก็จะกลับไปมีปัญหาอีกว่า เด็กที่อาจารย์เห็นด้วยในหลักการ คือว่าโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วม แต่มันจะย้อนกลับไปคำว่า การอยู่รอด อีกคำหนึ่ง

นายทอง ทองจันทรวงศ์ : ผมเองอ่านว่า เด็กและเยาวชนมีสิทธิในการอยู่รอด นี่จบแล้วเรื่องหนึ่ง แล้วอีกเรื่องหนึ่งคือ เด็กและเยาวชนมีสิทธิได้รับการพัฒนาโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วม โดยนี้ต้องขีดตติเข้าไปครับ ติดกับ เหมาะสม เลย มันคือเรื่องเดียวกัน โดย นี้ขยายเฉพาะเรื่องของการได้รับการพัฒนาร่างกายและจิตใจ ไม่ได้ขยายเรื่องการอยู่รอด มันทั้ง ๒ สิ่ง

นายโสภณ ตะติไซติพันธ์ุ : ใช่สองสิ่ง แต่คำสองสิ่งนี้เห็นด้วยกับคำว่า คำนึงถึง ครับ แต่ที่นี้ปัญหาคือมันเป็น และ ในการอยู่รอดและได้รับการพัฒนาโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วม

นายทอง ทองจันทรวงศ์ : การมีส่วนร่วม ผมให้ขยายเฉพาะท่อนหลังอย่างเดียว

ประธาน : โดย ต้องติดกับคำว่า เหมาะสม

นายทอง ทองจันทรวงศ์ : เฉพาะมันไปขยาย อยู่รอด ด้วย แต่ถ้าติดกันมันจะไม่ขยาย อยู่รอด

ประธาน : อันนี้อาจารย์กรรมกรณ์ว่าอย่างไรครับ

นางกรรมกรณ์ บรรเทิงจิตร : เห็นด้วยคะ สละสลวย กลมกลืน

ประธาน : ที่เหลือก็ท่านวัชรินทร์ทำหน้าที่บันทึกเจตนารมณ์อธิบาย งานของท่านเลย อันอื่นไม่ทราบว่าจะหรือชายครอบครัวเขาไม่ค่อย Happy เท่าไรครับ เขาเสนอมมา ๕ - ๖ ประเด็น เราให้อันเดียว ของคนพิการยังไม่รู้ ยังไม่ได้แจ้งรายงานเขาไปว่าใส่ให้ได้อันเดียวเหมือนกัน เชิญครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : นิดเดียวครับ คือยังติดใจคำว่า การแสดง คือขอ ย้อนกลับมาตรา ๔๕ วรรคแรก เพราะวันนั้นถ้าผมจำไม่ผิดคล้าย ๆ กับตกลงกันแล้วนะครับว่ายอมให้ใส่คำว่า การแสดง และการสื่อความหมาย

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ประกาลักษณ์ ๕/๒

ประธาน : เขายอมให้ใส่หรือครับ ผมไม่แน่ใจ ผมสรุปผิดหรือเปล่า

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ผมเข้าใจว่าคล้าย ๆ ยอมกัน เขาให้ใส่ ทั้งภาพยนตร์
แล้วก็เด็กขอ ผมเข้าใจอย่างนั้นนะครับ

ประธาน : ผมคิดว่าเขาให้ตัดออก

นายโสภณ ตะติโชติพันธุ์ : คือตอนแรกจากเราไปมี แสดง ครับ แล้วชุดใหญ่ตัดออก แต่
ตอนนี้ขัดกันท้ายสุดยืนยันว่า แสดง ต้องออก

ประธาน : ภาพยนตร์ ก็เอามาใส่ใหม่

นายโสภณ ตะติโชติพันธุ์ : จะอยู่ในความหมายอื่นเหมือนกัน

ประธาน : ภาพยนตร์ มาใส่ใหม่ แล้วเราก็เห็นว่าโดนตัดออกแล้ว เราก็ไม่อยากส่งไปให้
ตัดอีก ที่นี้ผมก็ไม่แน่ใจว่าผมทำผิดหรือเปล่า เพราะว่าบางทีก็ไม่ค่อยกล้าสรุปต่อหน้าท่านผู้แทนเท่าไร ของ
เด็กและเยาวชน ท่านอาจารย์วัชรินทร์ช่วยไปบอกเขาหน่อยนะครับว่าเราพยายามที่สุดแล้ว และได้ภาษาที่
สละสลวยมาก ขอเชิญอาจารย์กรรณิการั้วครับ

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ศิริพร ๖/๑

นางกรรณิการ์ บรรเทงจิตร : ทางเครือข่ายเด็ก เยาวชน และครอบครัวที่เขา
เปรยมา แล้วก็อยากจะขอเพิ่มเติมคำว่า ครอบครัว ซึ่งแทบจะไม่ค่อยบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้
แต่จะคำนึงถึงเฉพาะปัจเจกหรือบุคคล

ประธาน : มันมีในแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐก็มีเรื่องความเป็นปีกแผ่นของครอบครัวมี
ใส่ เราดูอยู่แล้ว ตอนที่เขาเสนอมาท่านอาจารย์วัชรินทร์ก็จะรับว่า ถ้าใส่ไม่ได้ก็จะไปเขียนในบันทึก
เจตนารมณ์ให้ ก็จะพยายามที่สุด ที่นี้ผมขออนุญาตไปส่วนที่ ๑๒ สิทธิชุมชน เชิญครับ
ท่านเดชอุดม

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ์ : ท่านประธานครับ ขอรื้อวรรคสาม คำว่า ทั้งนี้ ตามที่
กฎหมายบัญญัติ ยังเอาไว้อยู่หรือนะครับ

ประธาน : วรรคสามอันไหนครับ

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ์ : หน้า ๑๑ ครับ ผมว่าหลักการอันนี้ในชุดใหญ่เราไม่เอา
หมดแล้วนะครับ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ประธาน : รู้สึกอันนี้ทำไมมันยังมีรอดออกมา ผมไม่แน่ใจ ก็อาจจะมิกี้ได้นะครับ
ไม่แน่ เดี่ยวผมขอเปิดต้นฉบับ แต่โดยหลักการเป็นอย่างที่ท่านเดชอุดมว่า เราเอาออกเกือบหมด ไม่มีครับ
ไม่รู้ทำไมใส่ ไม่มีครับ ขอขอบคุณท่านเดชอุดม ไม่มีครับ สงสัยติด เพราะว่าติดตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ มี ทั้งนี้ ตามที่
กฎหมายบัญญัติ เกือบทุกอัน โดยหลักการเราส่งสัญญาณแล้วว่ารับรองโดยรัฐธรรมนูญเลย ขอขอบคุณ
อันนี้ช่วยกันดูนะครับ แต่ต้นฉบับก็ยังมี อันนี้ฉบับรับฟังความคิดเห็นมันก็มีที่ติดอยู่ แต่ว่าไม่เป็นไร อันนี้
ฉบับปรับแก้ เรื่องสิทธิชุมชนเท่าที่ผมฟังดูวันนั้นอาจารย์กิตติศักดิ์ มาตรา ๖๕ ท่านให้เติมวรรคสอง
ด้วยเหตุที่เป็นห่วงเรื่องสิทธิชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมว่า ควรจะได้รับสิทธิก่อน ถ้าสมมุติมีชุมชนหนึ่งเข้าไป
ตัดถนนผ่านเข้าไปตัดถนนผ่านบ้านครัว บ้านครัวเขาก็จะลำบาก เพราะว่าจจะอ้างสิทธิชุมชนเหมือนกัน
ฉะนั้นวรรคสองไม่ทราบว่าจะอาจารย์กิตติศักดิ์เขียนมาแล้ว เขียนอยู่บรรทัด ๒ บรรทัด อาจารย์กิตติศักดิ์บอก
ส่งมาแล้วเมื่อสักครู่ผมโทรศัพท์คุยกับท่าน ถ้าอย่างนั้นโทรถามท่านเลยว่าให้ใส่ว่าอย่างไร เพราะว่าผมจำ
ไม่ได้แล้ว การใช้สิทธิในวรรคแรกย่อมไม่กระทบสิทธิชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ไม่ทราบท่านเดชอุดม
จะช่วยให้ใหม่ ความหมายก็คือต้องการใส่ไปว่าเดี่ยวชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม หรือชุมชนเฉย ๆ ทันทันสมัยนี้ ถ้าไม่
เขียนให้ชัดเจนชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมจะลำบาก ปกติรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ มาตรา ๔๖ จะเอาเฉพาะชุมชน
ท้องถิ่นดั้งเดิม แต่ปีนี้กรรมาธิการกว้างเขาต้องการให้ครอบคลุมในวงกว้าง อาจารย์กิตติศักดิ์ซึ่งทำ
Research เรื่องนี้บอกว่า เดี่ยวชุมชนทันสมัยจะไปรุกล้ำชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ยกตัวอย่างเช่น ตัดถนนผ่าน
บ้านครัวอย่างนี้ ถ้าเป็นอย่างนี้ถ้าเขียนให้ชัดเจนลงไปว่าชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม เขาย่อมได้รับการคุ้มครอง

อน. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ศิริพร ๖/๒

มากกว่า การใช้สิทธิในพรรคแรกย่อมไม่มี ผมว่าต้องโทรถามอาจารย์กิตติศักดิ์ ท่านพูด ๒ - ๓ ครั้ง เมื่อ
สักครู่ก็พูด พอดีผมอยู่ในรถ โดยหลักการที่ประชุมเห็นชอบใหม่ว่าให้เดิม คือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม บ้านครัว
พวกชนกลุ่มน้อย ไม่ใช่ Indigenous เป็นพวกที่เราจะต้องคำนึงถึงจารีตประเพณี วัฒนธรรม ต้องได้รับการ
คุ้มครองอย่างดีกว่าที่สูง เชิญครับ

นายโสภณ ตะติโชติพันธุ์ : คืออาจารย์กิตติศักดิ์ที่เสนอครั้งที่แล้ว คือพรรคสอง
ให้เขียนว่า การใช้สิทธิของชุมชนและชุมชนท้องถิ่นตามพรรคหนึ่งต้องไม่เป็นผลให้เสื่อมสิทธิของชุมชน
ท้องถิ่นดั้งเดิม ผมเข้าใจที่เขียน คือวันที่เราพิจารณาที่ห้องเล็ก ห้องชั้น ๕ คือมีการแลกเปลี่ยนกันในเรื่อง
ของชุมชน ชุมชนท้องถิ่น และชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม แต่ในหลักการจริง ๆ แล้วในพรรคแรกอาจารย์กิตติศักดิ์
ว่าน่าจะมีเฉพาะชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม เพราะชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมจะมีจารีตประเพณี หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น
ระดับดั้งเดิม แล้วก็มีบางคนบอกให้ตัด ไม่ตัด อาจารย์กิตติศักดิ์เลยเสนอว่า ถ้าปล่อยให้ทั้งชุมชน ชุมชน
ท้องถิ่น และชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ควรจะมีอันนี้ เพราะฉะนั้นสิทธิจะเท่ากัน แต่โดยปกติแล้วสิทธิของชุมชน
ท้องถิ่น

ประธาน : อ่านต่อครับ

นายโสภณ ตะติโชติพันธุ์ : การใช้สิทธิของชุมชนและชุมชนท้องถิ่นตามพรรคหนึ่ง
ต้องไม่เป็นผลให้เสื่อมสิทธิของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม คือสิทธิของ ๓ ชุมชนไม่เท่ากัน แต่เราก็ยังจะเคารพ

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

วีรพร ๗/๑

ประธาน : ไม่ทราบท่านอาจารย์วัชรินทร์กับท่านเดชอุดมเห็นว่า ตรงนี้มันจะช่วยป้องกัน
ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมได้ใช่ไหมครับตรงนี้ คือปี ๒๕๔๐ เขาคุ่มครองเฉพาะท้องถิ่นดั้งเดิม แต่ปีนี้กรรมการ
ยกร่างรัฐธรรมนูญก็พูดกันว่า ควรจะครอบคลุมชุมชนทั้งหมด ก็ดี แต่ว่ามันจะมีปัญหา ถ้ามันมีความขัดแย้ง
ระหว่างชุมชนนี้ ถ้าให้ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมเขาได้รับการปกป้องก่อนก็จะดี เชิญท่านเดชอุดมครับ

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ : พรรคสองที่เจตนาจะใส่อย่างที่ท่านประธานว่านะครับ ก็คงจะ
ป้องกันข้อขัดแย้ง แต่เมื่อเวลาเราบัญญัติลงไปแล้ว พรรคสองก็จะเป็นการแสดงการยอมรับในรัฐธรรมนูญนี้
ว่า สิทธิของชุมชนไม่เท่ากัน ไม่เสมอภาค เขาก็ไปยกให้สิทธิชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมมีมากกว่า ซึ่งก็ไม่แน่
เหมือนกันว่า ชุมชน กับ ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ในข้อเท็จจริงมันจะเป็นอย่างนั้นจริง ๆ ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม
อาจจะเข้าถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือเข้าถึงวัฒนธรรมได้น้อยกว่าก็มี ในบางกรณี ผมคิดว่ามันเป็นความ
กังวลที่อาจจะเกินไปก็ได้ เพราะว่าถ้าหากมีกรณีขัดกันในเรื่องสิทธิประโยชน์ในการจัดการบำรุงรักษา
ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ระหว่างชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมนี้ ทางออกของเขา
ก็คือต้องไปศาลปกครอง

ประธาน : ไปสู้กัน

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ : ต้องไปว่ากัน เพราะว่าถ้าเราจะไปเขียนว่าอย่างนี้ เท่ากับทำให้
ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมชนะเลย

ประธาน : ชนะเลยใช่ไหมครับ

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ : แล้วมีสิทธิสูงกว่า ผมคิดว่าไม่น่าจะทำ แล้วมันทำไม่เสมอภาค
และถ้าหากว่าเป็นสิทธิ ถ้าเป็นคนแล้วมันควรจะเท่ากัน ไม่ว่าจะดั้งเดิมหรือปัจจุบัน

ประธาน : ต้องให้ศาลช่วยดูใช่ไหมครับ ท่านวัชรินทร์ไม่ทราบเห็นอย่างไรครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ขออนุญาตครับ คือจริง ๆ แล้ว กระผมก็เห็นด้วย
กับท่านเดชอุดมครับ แต่ปัญหาว่าทำอย่างไรที่จะให้ Guideline ของทางศาลว่า ควรจะต้องคำนึงถึงอันไหน
ก่อน มิฉะนั้นแล้วมันอาจจะต้องไปนำสืบข้อเท็จจริงในลักษณะ คือค่อนข้างยากเหมือนกันนะครับ

ประธาน : อาจารย์หนึ่งครับ พรรคสองที่อาจารย์กิตติศักดิ์ให้เติมในมาตรา ๖๕ เพื่อ
คุ้มครองชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมนี้ ตอนนี้มีข้อกังวลว่า เดียวก็ควรจะไปศาลมากกว่าที่เราจะไปเขียนอย่างนี้
ถ้าเขียนอย่างนี้ที่ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมก็จะชนะหมดทุกกรณี ซึ่งก็ไม่แน่ใจว่าชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมควรจะ
ได้รับสิทธิอันนี้ ไม่ทราบว่าอาจารย์เห็นอย่างไรครับ

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ประเด็นของเราอันนี้มันมีวิวัฒนาการมานะคะ เดิมที
เราไม่ได้เอาทั้งชุมชน ชุมชนท้องถิ่นมาใส่อยู่ในวรรคนี้ทั้งหมดนะคะ

ประธาน : เฉพาะดั้งเดิม

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชน
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

วีรพร ๗/๒

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : พอใส่แล้วจะเกิดปัญหานี้ แล้วเราก็เลยแก้โดยเพิ่ม
วรรคสองเข้าไป ก็เกิดปัญหาใหม่อย่างที่ท่านวัชรินทร์ยกขึ้นมาว่า ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมขณะที่
ก็อาจจะต้องทิ้งไว้อย่างนั้นละคะ คือให้ศาลเป็นผู้ตีความไป

ประธาน : แล้วก็ไปบันทึกในเจตนารมณ์ได้ไหมครับ หรือบันทึกเจตนารมณ์ไม่มี
ความหมาย

นายโสภณ ตะติไซติพันธ์ุ : ขออนุญาตท่านประธานครับ คือมาตรา ๔๖ เดิมก็คือ
ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม

ประธาน : ใช่ครับ

นายโสภณ ตะติไซติพันธ์ุ : ซึ่งเขาก็จะมีสิทธิ คือลักษณะมีสิทธิเรื่องจารีตประเพณี
ซึ่งเขามีครับ คนอื่นจะไม่มี ตอนแรกเราไม่ได้พูดถึงวรรคสอง เราพูดถึงวรรคเฉพาะมาตรา ๖๕ แล้ว Discuss
กันว่าทำไมต้องมี ๓ ระดับ ถ้าเราเขียนแบบนี้ในวรรคหนึ่งนี้จะเท่ากันหมด สิทธิชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมจะไม่มี
อะไรที่พิเศษกว่า แต่ถ้าเกิดมีปัญหาระหว่างชุมชนกับชุมชน ชุมชนก็จะมีปัญหาทันที ซึ่งศาลเขาไม่มีทางชี้
เพราะมันเท่ากันหมด แต่ที่นี้เพื่อกันไม่ให้มีปัญหา วันนั้นผมคุยกับอาจารย์กิตติศักดิ์ว่า นี่เราเขียนวรรคสอง
ขึ้นมา เมื่อไม่แก้วรรคหนึ่งกลับไปเหมือนมาตรา ๔๖ เดิมละครับ อันนั้นมันจะเหมือนกันเปี้ยบเลยครับ

ประธาน : เคารพคุณอัจฉราครับ

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

จงณอม ๘/๑

นางสาวอัจฉรา ฉายากุล : คือดิฉันค่อนข้างเห็นด้วยกับท่านอาจารย์เดชอุดมนะคะ คือมันอาจจำเป็นจะต้องเขียนวรรคสอง แต่ถ้าเขียนอย่างนี้ชุมชนท้องถิ่น สิทธิของเขามันซ้ำสิทธิชุมชนอื่นหมด ไม่เปิดช่องให้ศาลวินิจฉัย เพราะฉะนั้นขอเสนอว่าแทนที่จะไปใช้ว่า ต้องไม่เป็นผลให้เสื่อมสิทธิใช้ใน Wording ของท่านอาจารย์ถึงทองเมื่อสักครู่นี้ได้ไหมคะว่า ต้องคำนึงถึงสิทธิของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมได้ไหมคะ

ประธาน : อาจารย์จันทร์จิราได้ไหมครับ เน้นดี Soft ลง อาจจะดูดี ประธานโทษ ไม่ทราบว่าจะตรงนี้ถ้าปรับว่า ให้คำนึงถึงชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม แล้วไปอธิบายในบันทึกเจตนารมณ์อีกที่หนึ่ง ถ้าอย่างนี้อยู่ที่ศาล เพราะว่าชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมบางทีก็นำไปพิสูจน์กัน เชิญครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ที่นี้ในบันทึกเจตนารมณ์มันจะมีการ Define คำนิยามให้ชัดเจนไหมครับว่าทั้ง ๓ ชุมชนมีความแตกต่างกันอย่างไร

ประธาน : ต้อง Define ผมว่าต้องเขียน มีครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ถ้าไม่อย่างนั้นมันจะสับสนมากครับ

ประธาน : ถ้าชุมชนธรรมดาเขาจะใช้ Spontaneous Order คล้าย ๆ อย่างนั้น ถ้าสมาคมเขาใช้ อันซิวิเชียล ออร์เดอร์ ขอภาษาอังกฤษ โทษนะครับ คือชุมชนต้องมีวิถีร่วมกัน ถ้าสมาคมมันจะใช้คำว่า อันซิวิเชียล

นายโสภณ ตะติโชติพันธ์ : ขอเปลี่ยนคำนี้เดี๋ยวยกตรง ให้ เป็น ต้อง ครับ

ประธาน : โดยคำนึงถึง

นายโสภณ ตะติโชติพันธ์ : ให้มี ก็ให้เลยนะครับ แต่ ต้อง ต้องพิจารณาดูอีกที่หนึ่งครับ

ประธาน : การใช้สิทธิใหม่ครับ ท่านเดชอุดมตอนนี้เขาปรับว่า ให้คำนึงถึงคุณวิทยาเอาไว้พิจารณาบนอก ท่านอุดมเดชครับ ตอนนี้เขาปรับว่า โดยคำนึงถึง ครับ วรรคสอง โดยคำนึงถึง คือถ้าอย่างนี้เขาก็อยู่ที่ศาล อันนี้ไม่ใช่แบบเมื่อ ถ้าเมื่อนี้ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ชนะหมดอย่างที่ท่านว่า ถ้าอย่างนี้ก็ทำให้ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมก็ได้รับการคำนึงถึง ใส่วรรคสองครับ แล้วก็ไปอธิบายในบันทึกเจตนารมณ์ ทั้ง Definition ทั้งคำอธิบาย บันทึกเจตนารมณ์ เดียวต้องให้อาจารย์กิติศักดิ์ช่วยเขียน แล้วก็ให้ท่านวัชรินทร์ปรับดู ช่วยประสานด้วยนะครับ ใครประสานด้วย คือต้อง Define คำว่าชุมชน ชุมชนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม แล้วก็อธิบายความตรงนี้ พอไปได้ไหมครับ ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมผมดูแล้วมันก็มีไม่ค่อยมาก การที่กรรมการบอกให้ขยายก็น่าจะเป็นประโยชน์ แต่ขยายแล้วก็ต้องระมัดระวังผลกระทบ นั่นเป็นความใจกว้างของกรรมการยกวางรัฐธรรมนูญมากนะครับ

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

จงถนอม ๘/๒

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ : ผมยังคิดว่าไม่มีดีกว่า

ประธาน : ไม่มีดีกว่าหรือครับ ก็แสดงว่าให้ Credit ของดั้งเดิมก่อน ไม่ทราบอาจารย์
วัชรินทร์ว่าอย่างไรครับ อาจารย์จันทจิราว่าอย่างไรครับ

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : คาดเดาผลยากเลยคะ แต่ว่าต้องฟังประสบการณ์ของ
ท่านเดชอุดมเป็นหลักว่าในแง่นี้ศาลจะมองอย่างไร ก็คำนึงถึง

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ : มันมีอย่างออสเตรเลีย Aborigines กับพวกผิวขาวก็ทะเลาะกัน
แต่ของเราไม่ถึงขนาดนั้น แต่ของเขาแรงกว่า คือบางที่พอเรารับรองปั๊บ พอไม่มีปั๊บอาละวาดเลย กระดิก
ไม่ได้เลย ตอนนี่รัฐบาลสหรัฐก็โดนฟ้องอยู่ ไปยึดที่ของอินเดียนแดงเขา

ประธาน : อย่างนั้นหรือครับ แต่จริง ๆ ก็ไปยึดที่อินเดียนแดงเขาจริงนะ

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ : ก็จริง อย่าง Aborigines นี้เขาก็มาประท้วงอยู่หน้ารัฐสภา
ทุกวัน ของเราไม่ถึงขนาดนั้น

ประธาน : ถ้าเขียนในบันทึกเจตนารมณ์ก็ไม่มีผลใช่ไหมครับ

นายวัชรินทร์ บัณฑิตวิญญูสกุล : เข้าใจว่าถ้าบันทึกในบันทึกเจตนารมณ์ก็จะเป็น
แนวทาง ไม่ใช่การตีความได้

ประธาน : เพราะว่าถ้าอธิบาย Definition อธิบายความสำคัญ แล้วก็บันทึก
ในเจตนารมณ์ก็อาจจะเป็นแนวทาง แต่ก็ยังดีกว่าไปใส่ในรัฐธรรมนูญ เพราะบันทึกเจตนารมณ์
ศาลจะฟังหรือไม่ก็ได้ เพียงแต่เอาไปอ้าง เขียนเอาไว้ในบันทึกเจตนารมณ์ใหม่ครับ ถ้าอย่างนั้น

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

สุภาภรณ์ ๙/๑

นายโสภณ ตะติโชติพันธ์ : ผมคิดว่าถ้าไม่เขียนศาลคงต้องยึดตัวอักษรตัวแรกมาตรา ๖๕ เป็นตัวนำ แม้ว่าเราอธิบายเขาก็ไม่ดูตรงนี้ จริง ๆ ในความเห็นดั้งเดิมของเราไม่ได้ถึงชุมชนพื้นเมืองหรือชนกลุ่มน้อย นี่ความหมายที่เราเข้าใจอย่างนั้น ไม่ใช่เป็น Aborigines หรือเป็นอินเดียนแดง เพียงแต่เราคิดว่าดีกรีของ ๓ ดีกรีนี้มันต่างกันของชุมชนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมและชุมชนธรรมดา โดยวัตถุประสงค์ของตัวรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ มันใช้คำว่า ได้ ใช้ก็ต่างกัน ได้ หมายถึงว่ามีของชุมชนธรรมดาที่ได้ประโยชน์ แต่ไม่มีสิทธิ แต่คำว่า ใช้ ตามมาตรา ๕๖ เป็นเรื่องของสิทธิของชุมชนดั้งเดิมตามเจตนารมณ์เดิมครับ จริง ๆ เป็นลักษณะแบบนี้ครับ ผมให้ข้อสังเกตครับ แต่ในส่วนตัวผมคิดว่าน่าจะมิใช่ มิฉะนั้นจะเหมือนกันหมดเลย หรือกรณีบ้านครัวก็เหมือนกับชุมชน สมมุติเราจะทำผ่านบ้านครัวก็ถือเป็นดั้งเดิม ถ้าชุมชนแบบสมัยใหม่ก็ต้องทำได้ ถ้าเหตุผลสาธารณะรวมมากกว่า แต่ขณะนี้เรากำลังบ้านครัวมาตอนนี้ นี่คือการชัดเจนของกรณี Case

ประธาน : อาจารย์จันทจิราครับ การบันทึกในเจตนารมณ์ก็พอเป็นแนวทางได้ไหม
ถามดู ศาลเอา

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ในความเห็นดิฉันมันเป็นแนวทางได้ค่ะ แต่ว่าศาลอาจจะพิจารณาเป็นอย่างอื่นได้ด้วยนะคะ

ประธาน : ก็แล้วแต่กรณีไป

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ค่ะ คือเป็นแนวทางให้ศาลเป็นข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณาประกอบความเห็นของศาล การพิจารณาของศาลได้ค่ะ แต่ว่าไม่ได้ผูกพันศาลนะคะ

ประธาน : ก็อาจจะเขียนบันทึกเจตนารมณ์ให้ชัดเจนนะครับ ศาลก็เอาไปเป็นแนวทางได้ อันนี้ เชิญท่านเดชอุดมครับ

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ์ : ขออนุญาตท่านประธานนิดหนึ่ง คือในการเป็นศาลมันมีหลักอยู่ ๒ อันก็คือ เราต้องมอบความไว้วางใจ คือ ๑. ดุลยพินิจในการวินิจฉัยข้อเท็จจริง ๒. ดุลยพินิจในการทำคำพิพากษา เพราะฉะนั้น ๒ อย่างนี้ประชาชนในหลักประชาธิปไตยคือเราต้องมอบให้คนที่เป็นผู้พิพากษา แต่ถ้าเราไปเขียนไว้เลยเป็นการบังคับเลยเวลาเมื่อเขียนภาษาแข็งอย่างนี้ศาลต้องตัดสินอย่างนี้นะ ว่าชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมควรมีสิทธิก่อน ถ้าอย่างนี้หมายความว่าเรากำลังจะบอกชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมพูดอะไรมา ถูกหมดอย่างนั้นหรือ

ประธาน : อาจจะมีปัญหา

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ์ : ซึ่งมันจะมีปัญหามาก แล้วก็มันไม่ใช่ชุมชนท้องถิ่นใหญ่ แล้วโดยเฉพาะถ้าพูดถึงเรื่องประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมก็ไม่ได้หมายความว่าชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมจะมีสิทธิหรือมีความรู้มากกว่าชุมชนอื่น ที่เราเขียนขยายชุมชน ชุมชนท้องถิ่น ผมคิดว่า

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

สุภาภรณ์ ๙/๒

มันเป็นการถ่วงดุลภาคของสังคมให้มีการเสนอความเห็น มีการรับฟัง แน่นนอนอาจจะมีการปะทะกันในเรื่อง
ความคิด เรื่องประโยชน์ โดยเฉพาะถ้ามันไปเกี่ยวกับเรื่องวัฒนธรรมอะไรต่าง ๆ หรือทางศาสนาที่อ้างขึ้นมา
แม้กระทั่งบ้านครัวนี้ละครับ ก็เป็นเรื่องที่ดีแล้วมันก็ต้องเอามาชี้แจงกัน แต่ผมคิดว่าถ้าไปเขียนไปทางชุมชน
ท้องถิ่นดั้งเดิมสบายใจเลย เลิกเลย

ประธาน : ก็บันทึกไว้ในเจตนารมณ์ ก็ช่วยเยอะนะ ผมว่าบันทึกเจตนารมณ์
ว่าเจตนารมณ์เป็นอย่างนี้ ท่านวัชรินทร์เห็นอย่างนั้นใช่ไหมครับอันนี้

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ผมก็เห็นว่าถ้าเสี่ยงเกี่ยวกับตรงนี้น่าจะไปบันทึกไว้ใน
เจตนารมณ์ ศาลอาจจะดูนะครับ ส่วนท่านจะเอาด้วยหรือไม่ก็ยังไม่ค้ำถึงอยู่

ประธาน : ผมว่าท่านต้องดูบันทึกเจตนารมณ์ เชิญอาจารย์จันทจิราครับ

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : หมายความว่าเราจะไม่มีวรรคสองเลยใช่ไหมคะ

ประธาน : ครับ ไปบันทึกในเจตนารมณ์

นายสุพจน์ ไช้มุกด์ : ท่านประธานครับสถานภาพของชุมชนทั้ง ๓ ประเภท มันจะมีการ
ปรับเปลี่ยนไปใหม่ตามระยะเวลาที่เปลี่ยนไป ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมมันจะเปลี่ยนไปกลายเป็นชุมชนท้องถิ่น
ต่อไป แล้วก็ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมต่อไปผมว่าตามกาลเวลามันก็ต้องปรับให้มันเข้ากับโลกาภิวัตน์ต่าง ๆ
ความเป็นท้องถิ่นดั้งเดิม

ประธาน : เขาบอกดั้งเดิมจะใช้วิถีชีวิตแบบเดิมท่ามกลางกระแสหลักได้ ยังมี Identity
ของเขา Definition ที่พอเข้าใจกันง่าย ๆ แต่ถ้าอย่างบ้านครัวเขาอยู่ท่ามกลางกรุงเทพฯ แต่ว่าพอเข้าไปของ
เขารู้เลยว่าเขาอยู่แบบมี Identity ของเขา อันนี้คนที่ทำ Research เรื่องนี้เขาก็ต้องการให้ดำรงคุ้มครองเขา
ถ้าไม่คุ้มครองเดี๋ยวจะลำบาก คราวนี้มีคำถามว่าบันทึกเจตนารมณ์พอไหมที่จะป้องกันตรงนี้

อนุ. กรอบ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

บัญชีญา ๑๐/๑

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ท่านประธานคะ ดิฉันยังไม่ชัดเจนว่า ทำไมเราถึงจะต้องตัดออกไป ถ้าเราใช้คำว่า ให้คำนึงถึง ซึ่งก็เบาบางแล้วนะคะ เราไม่ได้แปลว่า ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมจะได้สิทธิดีกว่าทุกกรณี เรากันประเด็นในวาระแรกที่เอาเอาชุมชน คือทุก Level ทุกประเภทนี้เข้าไปอยู่รวมกันในสิทธิอันเดียวกัน เพราะฉะนั้นต้องตอบว่า ถ้ามันมีความขัดแย้งกันนี้จะทำอย่างไร ซึ่งวาระสองนี้ทำหน้าที่นั้นอยู่ คราวนี้ถ้าเรา Move ออกไปอยู่ในเรื่องบันทึกเจตนารมณ์นี้ ก็เท่ากับปัญหาอันนี้ยังอยู่นะคะ ซึ่งบันทึกเจตนารมณ์ไม่ใช่ตัวกฎหมาย ไม่ใช่ตัวรัฐธรรมนูญเอง ถ้าเป็นกรณีอย่างนี้ คำถามแรกก็ยังคงอยู่เลยนะคะ

ประธาน : คุณอังคณาจะป้องกันชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม พอดีไม่ทราบออกไปประชุมจุดไหน เชิญครับ

นางกรรณิการ์ บรรเทิงจิตร : คะ ก็เห็นด้วยว่าน่าจะคงเรื่องของวาระสองไว้คะ

ประธาน : แล้วก็ไปอธิบาย

นางกรรณิการ์ บรรเทิงจิตร : คะ ต้องอธิบาย เพราะว่าตรงนี้เราต้องเคารพ แล้วยิ่งชุมชนดั้งเดิมอย่างนี้กำลังจะหมดไป ที่นี้การที่รัฐธรรมนูญไปคุ้มครองตรงนั้นจะทำให้เกิดวิวัฒนาการของเขาดำรงอยู่ต่อไปได้คะ

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นก็เพิ่มวาระสองโดยคำนึงนะ พี่เดชอุดมครับ เดี่ยวต้องไปดูว่ากรรมาธิการเขาจะว่าอย่างไร ก็ถือว่าเบาบางแล้ว แต่ว่าบันทึกเจตนารมณ์เดี่ยวไปอธิบายอีกทีหนึ่ง ที่นี้มาตรา ๖๖ วันก่อนที่มีมติกัน ท่านอาจารย์สมชัย ฤชุพันธุ์ ท่านบอกเรื่องของผลกระทบอย่างรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติ พอดีมีคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติเขาเสนอมาว่าให้ดูเรื่องผลกระทบทางด้านสุขภาพด้วย ท่านอาจารย์สมชัยก็บอกว่า มันต้องดูกระทบทางสังคมด้วย ก็เลยต้องปรับเปลี่ยนกันพอสมควรครับ ก็เลยบอกว่าในวาระสอง การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติ ก็ไปเพิ่มว่า และสิทธิของบุคคลตามวาระหนึ่ง คือหมายถึง สุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ คุณภาพชีวิตของตน ในวาระหนึ่งนะครับ จะกระทำมิได้ เว้นแต่ได้รับการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพ ความสมดุล ความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสิทธิของบุคคลตามวาระหนึ่ง อันนี้ก็เพิ่มไป และจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียก่อน รวมทั้งได้ให้องค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพ สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิต และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา ก็เอาเรื่องสุขภาพ สวัสดิภาพ คุณภาพชีวิต ใส่เข้าไป อันนี้ก็แก้ให้คล้องกันให้หมด

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ดิฉันมีประเด็นเรื่องกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนนะคะ คือในร่างที่กรรมาธิการรับฟังความคิดเห็นนั้นใช้คำว่า ประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย

อนุ. กรอบ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ธนัญญา ๑๐/๒

ก่อน คำว่า ประชาชน ดิฉันคิดว่ามีความหมายกว้างขวางมากเลยนะคะ ในการที่จะดำเนินโครงการต้องไปรับฟังความเห็นประชาชน ซึ่งไม่แน่ว่าจะหมายถึงคนกลุ่มไหน แล้วจะทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติกับหน่วยราชการหรือว่าผู้ปฏิบัติงานได้นะคะ

ประธาน : เอาเฉพาะผู้มีส่วนได้เสียก็พอ นะครับ

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ในร่างที่คณะอนุกรรมการกรอบที่ ๑ เคยเสนอ เราใช้คำว่า ของบุคคล และชุมชน ซึ่งให้รับกับวรรคแรก วรรคแรกนี้เป็นสิทธิของบุคคลที่มีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชน เพราะฉะนั้นถ้าเป็นสิทธิของบุคคลและชุมชนที่มีส่วนได้เสีย อันนั้นที่ต้องรับฟัง แต่ถ้าเป็นประชาชนโดยทั่วไป ดิฉันเกรงว่าจะทำให้ต้องเกิดการตีความหรือต้องไปสู่ศาลในวันข้างหน้า

ประธาน : เขียนไว้หน้าของบุคคลและชุมชนผู้มีส่วนได้เสียก่อน อันนี้ล้อกับวรรคนี้นะครับ

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

หทัยกาญจน์ ๑๑/๑

นายสุพจน์ ไช้มุกด์ : ท่านประธานครับ อันนี้ผมเห็นด้วยนะครับกับความเห็น ถ้าเราจะ
เติมว่า โดยตรง เข้าไปมันจะกระชับขึ้นไหมครับ มันจะแคบลง

นายโสภณ ตะติโชติพันธ์ : ความหมายในเรื่องนี้มันจะ ๒ อย่าง มีอย่างกว้างกับ
อย่างแคบ ถ้าเราไม่เขียนแบบที่ท่านพูดก็คือแบบนี้ มันจะเป็นแบบกว้าง ถ้าโดยตรงมันอย่างแคบ
มันก็ดีความทางกฎหมายได้อีก

นายสุพจน์ ไช้มุกด์ : คือผมคิดว่าบางที่ถ้ากว้างมากมันก็มีปัญหา เพราะว่าบางที่มัน
ควบคุมไม่ได้เลย

นายโสภณ ตะติโชติพันธ์ : ถึงจุดบ่อนอกถ้าโดยตรงก็คือต้องมีตั้งถิ่นฐานอยู่นั้น
แวดล้อมมิได้ แต่อันนี้ดีกว่าอันเก่าครับ

ประธาน : เชิญอาจารย์กรรณิการ์ เชิญครับ มาตรา ๖๖ ยังอยู่ในประเด็นนี้ครับ

นางกรรณิการ์ บรรเทาจิตร : พอดีจะขอตรวจวรรคหนึ่งตรงที่บอกว่า เพื่อให้สอดคล้องกับ
วรรคสอง บรรทัดที่ ๕ ในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพ
ชีวิตของตน ยอมรับได้ความคุ้มครอง ตรงนี้อาจจะเสนอว่าให้ตัด อนามัย ออก อยากให้ ในสิ่งแวดล้อม
ที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ เพราะสุขภาพในขณะนี้ไม่ใช่แค่สุขภาพทางกายอย่างเดียว สุขภาพ
มันกว้างกว่าเดิม คือทางกาย ทางใจ ทางสังคม และอื่น ๆ ถ้าบอกอนามัยอย่างเดียว สุขภาพอนามัย
จะกลายเป็นเฉพาะตัว จะแคบลงค่ะ

ประธาน : อันนี้ใช้คำว่า สุขภาพ หรือระบบสุขภาพในความหมายที่กว้าง อันนี้บันทึกใน
เจตนารมณ์ มันเป็น Definition ขององค์การอนามัยโลก เชิญ

นางสาวอัจฉรา ฉายากุล : ถามว่าจะตัดหรือจะให้ใส่เจตนารมณ์คะ

ประธาน : ผมคิดว่าน่าจะตัดคำว่า อนามัย ออก แต่ผมไม่รู้ว่ามันมีในส่วนของ
มาตราอื่นด้วยหรือเปล่า เวลาจะใส่มันต้องไปดูให้หมด เพราะถ้าสุขภาพอนามัย คล้าย ๆ ว่าเฉพาะตัว
ถ้าสุขภาพตาม Definition องค์การอนามัยโลก มันกว้างมาก อาจารย์จันทจิราเชิญครับ

นางสาวจันทจิรา เขี่ยมมยุรา : ดิฉันไม่แน่ใจว่าในเชิงเทคนิค ถ้าเรามีคำว่า อนามัย
อยู่ต่อท้ายจากคำว่า สุขภาพ จะทำให้ความหมายของสุขภาพแคบลงหรือเปล่า หรือว่าเราแยกเป็น ๒ คำ
หมายความว่าสุขภาพดีความโดยตัวมันเองได้อยู่ แล้วก็มีเรื่องของอนามัยอยู่ด้วย ซึ่งถ้าเป็นอย่างนั้น
เราก็อาจจะไม่ต้องไปแตะต้องก็ได้ค่ะ ก็คือสุขภาพทั้งร่างกาย จิตใจ

ประธาน : ตอนนี้นี้หลักคือไม่ค่อยพยายามเดินไปแตะมัน คือพอแตะมันต้องมีอะไรที่
จะต้อง เดี่ยวต้องไปดูมาตราอื่นอยู่ ซึ่งไม่รู้มันอาจจะต้องมีสุขภาพอนามัยอยู่ในมาตราอื่นอีก ทีนี้ถ้าอย่างนี้
ผมดูแล้วผลกระทบที่เสนอจริง ๆ แล้วเขาต้องการแค่คุณภาพสิ่งแวดล้อม และสุขภาพอนามัย

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

หทัยกาญจน์ ๑๑/๒

ที่เขาเสนอมา พอเราไปเขียนเราก็ไปใส่เรื่องสังคมเข้าไปอีก คือถ้าเอาเฉพาะคุณภาพ สิ่งแวดล้อมและ
สุขภาพอนามัยไปประเมินตรงนั้นนะครับ ที่ตามมาก็คือ ผู้แทนองค์กรด้านเอกชน ด้านสิ่งแวดล้อม
และสุขภาพอนามัย และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ แค่นั้นเอง ไม่เช่นนั้น
มันก็จะไป สวัสดิภาพ คุณภาพ ไม่รู้มาจากไหนเต็มไปหมด นี่มันก็จะลำบากในการอธิบายความ เชิญครับ
คุณโสภณ

นายโสภณ ตะติโชติพันธ์ : ท่านประธานขออนุญาต จริง ๆ กลับไปดูงานเก่าที่ผมเคยอยู่
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จริง ๆ คำว่า สุขภาพสิ่งแวดล้อม ครอบคลุมหมดเลย คำว่า
สิ่งแวดล้อม มันมี ๒ มิติ มิติแรกคือ กายภาพและชีวภาพ มิติที่ ๒ คือเกิดขึ้นโดยธรรมชาติและมนุษย์สร้าง
ขึ้น จริง ๆ แล้วไม่ต้องใส่ ทรัพยากร มันก็ครอบคลุม

ประธาน : คือเดิมมันมีอยู่แล้ว แต่ว่าคนที่ไม่รู้ว่าคุณโสภณจะไม่เห็น

นายโสภณ ตะติโชติพันธ์ : ครับ แล้วก็ที่แก่นี่ อันที่ ๑ อภิปรายให้ข้อคิดเห็น

อันที่ ๒ วันนั้นที่คุยกัน และมีปัญหาที่มี และสิทธิของบุคคลตามวรรคหนึ่ง มีปัญหาที่ว่า
อยากจะให้ครอบคลุมวรรคหนึ่งทุกเรื่องที่เราคุยถึง แต่อาจารย์กิตติศักดิ์เสนอคำว่า สมดุลและยั่งยืน
มันอยู่หลังธรรมชาติ และผมไม่ทราบว่าจะทำไมมีคำว่า คุณภาพ เข้ามาด้วยมันเลยจะมีปัญหา

อันสุดท้ายนะครับ เดิมองค์กรสิ่งแวดล้อมครับ ที่นี้เอาสุขภาพ สวัสดิภาพ คุณภาพชีวิต
เวลาหากลุ่มพิจารณาตายเลยครับ

ประธาน : ถ้าไฟกัสเฉพาะที่เขาเสนอมาก็เพิ่มแต่สุขภาพ แล้วประเมินก็สุขภาพ ผมว่า
มันก็พอแล้ว แล้วองค์กรด้านเอกชน ด้านสุขภาพ หรือด้านสิ่งแวดล้อมก็ชัด มันก็มี แต่พอไปบอก
ด้านคุณภาพชีวิต ด้านสวัสดิภาพ มันมากัน มันทำไม่ได้ -----

ที่นี้คำว่า สุขภาพอนามัย ถ้าไม่ตัดคำว่า อนามัย ออก ก็หมายความว่า ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพอนามัย เอาใหม่อาจารย์กรรมการ ผมเสนอ

นางสาวกรรมการ บรรเทิงจิตร์ : หมายถึงวรรคสองใช่ไหมคะ

ประธาน : หมายถึงวรรคสอง แล้วก็หลังจากนั้นต่อไปก็เอาเฉพาะสิ่งแวดล้อมแล้วก็สุขภาพอนามัย ไม่ว่าจะผู้แทนอะไรมันก็จะง่ายขึ้น

นางสาวกรรมการ บรรเทิงจิตร์ : ถ้าอย่างนั้นได้ค่ะ แต่ก็ยังอยากให้มาดูวรรคหนึ่งตรง ต่อสุขภาพอนามัย ตรงนี้คิดหนึ่งว่าจะลัดกันหรือไม่ เพราะว่าสุขภาพอนามัยมันจะเป็น Individual

ประธาน : มันก็ไม่ถึงขนาด Individual หรืออีกอันนี้ เพราะถ้าเราบอกว่ามันไม่ได้ดีขนาดนั้น แล้วให้ Definition คำว่า สุขภาพ ด้วยก็ได้ อย่างนั้นนะครับ แต่ถ้าตัดสินใจตัดคำว่า อนามัย ออก ต้องไปดูมาตราอื่นด้วยนะ แล้วก็ให้ Definition ที่สอดคล้องกับองค์การอนามัยโลก อันนี้ก็ยังมีหลังอิงที่ชัดเจน เพราะว่าเราใช้อนุสัญญาบ้างอะไรบ้าง อันนี้มันก็มี Definition องค์การอนามัยโลกใส่เลย เพราะว่า Health นี้เขาแปลว่า สุขภาพ เหย ๆ

นางสาวกรรมการ บรรเทิงจิตร์ : อยากให้ใส่ Definition ของ Health ใหม่ในบันทึกเจตนารมณ์ด้วยค่ะ

ประธาน : ครับ ถ้าอย่างนั้นผมขออย่างนี้ได้ไหมครับว่า สุขภาพอนามัย ตัดคำว่า อนามัย ออก แล้วก็เอาคำว่า Health ของ WHO มา Definition เลย แล้วก็ในวรรคสองประเมินผลกระทบเฉพาะคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพนะครับ และสุขภาพมันก็พอแล้ว แล้วพอต่อไปก็ลัดหมดเลย อันนี้มันจะกระชับแล้วก็จริงมากขึ้น ถ้าเราไปใส่อย่างนั้นมันก็จะมโหฬารมาก ที่นี้ถ้ามีคำถามว่าแล้วด้านสังคมละ เราก็คิดว่าทั้งด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพมันน่าจะพอเพียง แล้วก็ตามที่คุณโสภณบอก มันจะ Include หมดในนี้

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : หมายความว่าตัดตั้งแต่วรรคแรกเลยใช่ไหมคะ ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ

ประธาน : ตัดคำว่า อนามัย ออก แต่ว่าอันที่เหลือยังคงเดิมหมด

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ยังคงอยู่นะคะ

ประธาน : แล้วต้องไปดูในมาตราอื่น ๆ ด้วย คำว่า อนามัย ตัดออก แล้วก็ใช้ Definition ขององค์การอนามัยโลกที่ทันสมัยขึ้น คือต้องมีหลังอิงในทุกเรื่องนะครับ ที่นี้กระบวนการรับฟังความคิดเห็นของบุคคลและชุมชนผู้มีส่วนได้เสียก่อนนี้ ถ้าไปใส่ว่าทางตรง ท่านทูตครับเดี๋ยวมันจะไม่เชื่อมกับประโยคหลังใหม่ครับ รวมทั้งนี้มันกว้างเลย รวมทั้งให้ผู้แทนองค์กรเอกชนหรือว่าสถาบันการศึกษา เพราะว่าอันเดิมเราก็ไม่ได้เขียนว่ารับฟังความเห็นประชาชนผู้มีส่วนได้เสียก่อนโดยตรง หรือทางตรงอะไรอย่างนี้ แต่ว่าคำว่า

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

สุรียรัตน์ ๑๒/๒

บุคคลและชุมชน มันจะสอดคล้องกับพรรคแรก เพราะพรรคแรกเราพูดบุคคลและชุมชน ได้นะครับ ที่นี้มันมี
อันสุดท้ายที่พรรคสุดท้ายเรื่องสิทธิของชุมชน อาจารย์กิตติศักดิ์บอกว่าต้องใส่สิทธิของบุคคลและชุมชน
อาจารย์จันทจิราช่วยดูด้วยครับ บอกว่ามาตรา ๕๙ ที่บอกว่า สิทธิบุคคลในการฟ้องอะไรต่าง ๆ มันคนละ
บริบทกับตรงนี้ เพราะว่าต้องให้ทั้งบุคคลและชุมชนที่จะฟ้อง คือในปี ๒๕๔๐ มีแต่สิทธิของบุคคลเฉย ๆ ไม่มี
ชุมชน แต่ตอนนี้เราไปตัด บุคคล ออก เขาบอกว่าต้องใช้ทั้งบุคคลและชุมชน อาจารย์อัจฉราเชิญครับ

นางสาวอัจฉรา ฉายากุล : ขออนุญาตค่ะ เรื่องที่จะไปเติมชุมชนในมาตรา ๕๙ ดิฉัน
เข้าใจว่าถ้าจำไม่ผิด ทางฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญบอกว่า คือสิทธิของชุมชน
ในการฟ้อง คือมันมาอยู่ในพรรคสุดท้ายของมาตรา ๖๖ แล้วค่ะ

ประธาน : ไม่ เราจะให้ใส่บุคคลในมาตรา ๖๖ มาตรา ๕๙ นี้เป็นข้ออ้างว่า การที่ไม่ใส่
สิทธิบุคคลมันอยู่ในมาตรา ๕๙ แล้ว เขาเลยตัดคำว่า บุคคล ออก แต่ว่าอาจารย์กิตติศักดิ์อธิบายว่า
สิทธิของบุคคลและชุมชนต้องใส่ในมาตรา ๖๖ พรรคสุดท้าย ด้วยเหตุที่ว่าคนละบริบทกับมาตรา ๕๙
อาจารย์จันทจิราช่วยหน่อยครับ

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

พุทธชาติ ๑๓/๑

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : เดิมทีในร่างของอนุกรรมการเสนอไปครั้งแรก เรา
ใช้คำว่า สิทธิของบุคคลและชุมชน ฝ่ายเลขานุการกรรมาธิการไปตัดออก เหลือแค่สิทธิของชุมชน ซึ่งเข้าใจ
ว่าอาจจะเห็นว่าอยู่ในส่วนของสิทธิชุมชนอยู่

ประธาน : เขาบอกว่า สิทธิบุคคลจะซ้ำกับ มาตรา ๕๙ นะครับเหตุผล

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ซึ่งดิฉันก็คิดว่าจะเป็นอย่างนั้นค่ะ เพราะว่าเราเขียนซ้ำกัน

ประธาน : ก็แสดงว่าไม่ต้องใส่

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ไม่ต้องใส่ค่ะ แต่ว่าจะมีถ้อยคำที่ต่อมาก็คือว่า ดิฉัน
ขออนุญาตอ่านนะคะ ของเดิมของกรรมาธิการ สิทธิของชุมชนที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ
รัฐวิสาหกิจราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคล เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัตินี้
ย่อมได้รับความคุ้มครอง บทบัญญัตินี้เราหมายความเฉพาะ มาตรา ๖๖ หรือเราหมายความทั้ง มาตรา ๖๕
และมาตรา ๖๖ ซึ่งอันนี้ก็จะมีความหมายอยู่

ประธาน : ถ้าอันนี้เขาให้ไปใส่ตามรัฐธรรมนูญหมายที่เกี่ยวข้องและบทบัญญัตินี้
คราวที่แล้วอาจารย์กิตติศักดิ์เสนอ

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : คือบทบัญญัตินี้ก็คือ มาตรา ๖๖ อย่างเดียวใช่ไหมคะ

ประธาน : ถ้าเราต้องการคลุมมาตรา ๖๕ ด้วย ก็บทบัญญัติในส่วนนี้

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ค่ะ ดิฉันกำลังคิดว่าน่าจะเพิ่มให้ชัดเจนก็คือ เพื่อปฏิบัติ
หน้าที่ตามบทบัญญัติในส่วนนี้ ย่อมได้รับความคุ้มครอง

ประธาน : โดยที่ไม่ต้องไปใส่รัฐธรรมนูญหมายที่เกี่ยวข้องอะไรเลยใช่ไหมครับ

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ค่ะ ไม่ต้องค่ะ

ประธาน : อันนี้จะไปคลุมของเขาหมด

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ค่ะ ก็คือส่วนว่าด้วยสิทธิชุมชน คือส่วนที่ ๗ ค่ะ

ประธาน : ผมเข้าใจว่าบทบัญญัติในส่วนนี้ใช่ไหมท่านทูตครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ พรรคสุดท้ายนะครับ สิทธิของชุมชน เฉพาะชุมชน
และชุมชนท้องถิ่น และชุมชนดั้งเดิม จะเกี่ยวกันด้วยหรือเปล่า

ประธาน : ชุมชนมันจะหมายความถึงชุมชนท้องถิ่น ท้องถิ่นดั้งเดิมด้วย อันนี้ด้วยหมด
ครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : เพราะบางมาตราเราก็บัญญัติไว้ทั้ง ๓ ประเภท

ประธาน : จริง ๆ แล้ว เดิมเราใช้คำว่า สิทธิชุมชน เฉย ๆ แล้วเราไปอธิบายในบันทึก
เจตนารมณ์ แต่ว่าคุณอังคณาเป็นคนทักในมาตรา ๖๕ ว่า ทำไมไม่ใส่ชุมชนท้องถิ่น ท้องถิ่นดั้งเดิมให้หมด

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชน
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

พุทธชาติ ๑๓/๒

ที่ประชุมกรรมการก็บอกว่า ได้ให้ใส่กลับเข้าไป ผมก็ให้ใส่กลับเข้าไป ที่แรกให้เอาออก ในที่สุดตอน
หลังสุดบอกว่า ให้ใส่กลับเข้าไปเพื่อให้มีความชัดเจน คล้าย ๆ กับผู้ประสพภาวะยากลำบากครับ ที่
ท่านอาจารย์วิชาบอกว่าไม่ต้องใส่ คนพิการ ทูพพลภาพหรือ เพราะว่ามันคลุมอยู่ในผู้ประสพภาวะ
ยากลำบากอยู่แล้ว ที่นี้ท่านอาจารย์จรัญบอกใส่เถอะ เพราะว่าเขาจะให้เห็นชัดว่า อันนี้มีพิการ มี
ทูพพลภาพอยู่ในรัฐธรรมนูญนี้ด้วยอะไรอย่างนี้ มันก็อย่างนี้ นักกฎหมายเขาอ่านเขาบอกว่า มาตรา ๖๕ ไป
ใส่อย่างนี้ตกลงมาก เขาบอกว่า บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนก็พอแล้ว ไม่เห็นจะต้องใส่ชุมชนท้องถิ่น ท้องถิ่น
ดั้งเดิม ผมก็เลยอธิบายความให้ เป็นเพราะว่ามันเป็นมาอย่างนี้ เขาก็เลยหยุด ถ้าอย่างนั้น สิทธิชุมชน
อย่างนี้ถ้าไม่ต้องเติม บุคคล กลุ่มในมาตรา ๕๙ แล้วก็ไม่ต้องเติมใช่ไหมครับ และที่ไปเขียนว่า เพื่อให้ปฏิบัติ
ตามรัฐธรรมนูญ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และบทบัญญัตินี้ก็ไม่น่าจะไปล้ำเข้าไปตรงนั้น และบทบัญญัติในส่วน
นี้ย่อมได้รับการคุ้มครอง ก็น่าจะพอ มาตรา ๖๕ กับมาตรา ๖๖ เอาตามนั้นนะครับ ปรับไม่ต้องเยอะ ปรับ
เยอะคนเสนอเหนื่อย เชิญคุณอัจฉราครับ

นางสาวอัจฉรา ฉายากุล : ดิฉันขออนุญาตสรุปว่าถูกต้องหรือเปล่าตามที่ประชุม
นะคะ มาตรา ๖๖ วรรคหนึ่ง ตัดคำว่า อนามัย ออก แล้วก็ให้ไปบันทึกในเจตนารมณ์ คำว่า สุขภาพ
ให้หมายรวมถึงทางด้านร่างกายและจิตใจ ตามความหมายขององค์การอนามัยโลก อันนี้ถูกต้องนะคะ

ประธาน : ถูกต้องครับ

นางสาวอัจฉรา ฉายากุล : วรรคต่อไป ดิฉันขออนุญาตอ่านนะคะ การดำเนินโครงการ
หรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือทรัพยากรธรรมชาติ อันนี้
เรายังไม่ได้อภิปรายกันในที่ประชุม คือครั้งที่แล้วอาจารย์กิตติศักดิ์บอกว่า และสิทธิของบุคคลตามวรรคหนึ่ง
อันนี้จะให้คงไว้ไหม

ประธาน : ต้องคงครับ

นางสาวอัจฉรา ฉายากุล : จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อ
คุณภาพสิ่งแวดล้อม และสุขภาพ และจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของ เราเปลี่ยนจาก ประชาชน
เป็น บุคคลและชุมชนผู้มีส่วนได้เสียก่อน -----

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ประกาศลักษณะ ๑๔/๑

แล้วกรวมทั้งได้ให้องค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สอดคล้อง
ก็เติมคำว่า และสุขภาพ เข้าไปด้วย และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมหรือ
ทรัพยากรธรรมชาติ แล้วก็เติมคำว่า และสุขภาพ เข้าไป ให้ความเห็นประกอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว
วรรคสุดท้ายเติมว่า สิทธิของชุมชน แล้วก็เพิ่ม ชุมชนท้องถิ่น และชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม

ประธาน : ไม่ต้องเติม

นางสาวอัจฉรา ฉายากุล : แล้วมันจะสอดคล้องกับวรรคแรกที่เราให้ชุมชนต่างประเทศ
ใหม่คะถ้าอย่างนั้น

ประธาน : เพราะว่า และบทบัญญัติในส่วนนี้ ผมจบบัญชีธรรมนูญอันนี้ ผมอ่านเรื่อง
กฎหมายเยอะแยะเลย ความรู้ได้เยอะเลย ได้จากที่ประชุม เขาใช้คำว่า องค์การอิสระ นะครับ ไม่ใช่
องค์การอิสระ อันเดิม ก็ล้อตามเขา เชิญครับคุณโสภณ

นายโสภณ ตะติโชติพันธ์ : ผมขอถามอาจารย์จันทจิราหนึ่งครับ ที่เดิมเรามีเรื่องสิทธิ
มาตรา ๖๖ ในวรรคสุดท้ายเลยครับ ที่เดิมเรามีเรื่องบุคคลด้วย แต่ที่ประชุมชุดใหญ่บอกว่า บุคคลไป
ครอบคลุมอยู่ในส่วนที่ ๑๐

ประธาน : มาตรา ๕๙

นายโสภณ ตะติโชติพันธ์ : มาตรา ๕๙ จริง ๆ ไม่ใช่ มันคนละเรื่อง เพราะว่าในส่วนที่ ๑๐
มันพูดเรื่องข้อมูลข่าวสารครับ

ประธาน : มาตรา ๕๙ สิทธิบุคคลที่สามารถที่จะฟ้องหน่วยงานราชการอะไรต่าง ๆ
ในกรณีเจ้าหน้าที่

นายโสภณ ตะติโชติพันธ์ : จำเป็นไหมครับ

ประธาน : ไม่ต้องใช้ไหมครับ ผมอ่านหลายเที่ยวแล้วผมก็ดูแล้วว่าข้ออย่างที่ฝ่ายเลขา
เขาบอกว่ามันซ้ำ

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : เรียนท่านประธานคะ แต่ว่าเมื่อเราเพิ่มคำว่า และสุขภาพ
มาตรา ๕๙ ถ้อยคำก็ไม่ตรงกับมาตรา ๖๖ วรรคสอง นอกจากว่าเราจะไม่แก้อะไรเลยในมาตรา ๖๖
วรรคสอง ก็จะต้องกับมาตรา ๕๙ ทุกประการ เพียงแต่ว่า Subject of rights ก็จะเป็นบุคคลกับชุมชน
เท่านั้นเอง

ประธาน : เกี่ยวอะไรกับสุขภาพในวรรคนี้ เพราะว่านี่เป็นสิทธิของบุคคลในการฟ้องต่อ
หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ แต่ว่ามาตรา ๕๙ ให้รับผิดชอบจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำ
ของข้าราชการ แต่ว่าในมาตรา ๖๖ ฟ้องเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติในส่วนนี้ ถ้าจะใส่สิทธิของ
บุคคลและชุมชน ก็ต้องอธิบายให้ชัดว่าต่างจากมาตรา ๕๙ อย่างไร ถ้าไม่สามารถอธิบายได้ เราเสนอไป

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ประกาศลักษณะ ๑๔/๒

เขาก็ตัดอีก ไม่ทราบท่านวัชรินทร์เห็นอย่างไรครับกับมาตรา ๕๙ ว่าคลุมหรือยัง

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ผมเห็นอย่างนี้ครับ คือมาตรา ๖๖ พุดถึงมันสืบเนื่อง
ชุมชนนะครับ วันนั้นผมก็ท้วงอยู่ว่าถ้าเพิ่มบุคคลมา มันก็เลยงงนิดหนึ่ง แต่ถ้ามาตรา ๕๙ เป็นกรณีสิทธิ
บุคคลที่จะใช้ในการฟ้องรัฐ ซึ่งก็น่าจะคลุมถึง

ประธาน : แต่ไม่ได้หมายความว่ามาตรา ๖๖ นี้ถ้าผมจะฟ้องผมก็ฟ้องได้ใช่ไหมครับ
ในฐานะผมเป็นบุคคล ไม่ได้ตัดสิทธิผมใช่ไหม ถ้าสมมุติชุมชนยังเฉย ๆ แต่ว่าผมเป็น Active Citizen
ผมอยู่ในชุมชนนั้น ผมเดือดร้อน ผมฟ้องได้ไหมท่านเดชอุดมครับ

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ์ : ฟ้องได้อยู่แล้วครับ ตอนนี้อาจจะรับคำฟ้องอยู่แล้ว ของชุมชน
นะครับ ตอนนี้มีกรฟ้อง ตามกฎหมายเดิมไม่ต้องเขียน

ประธาน : เพราะฉะนั้นไม่ต้องใส่ว่า สิทธิของบุคคล ใช่ไหมครับ

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ์ : ไม่ต้องครับ ผมคิดว่าวรรคนี้ตัดทิ้งออกไปก็ได้

ประธาน : วรรคนี้ตัดทิ้งไม่ได้ครับ เพราะสิทธิของชุมชนที่จะฟ้องนี้

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ์ : ทำไมละครับ ทุกวันนี้ก็ฟ้องอยู่แล้ว

ประธาน : ไม่ครับ ชุมชนมันเป็น Unit ใหม่ เขาออกเป็น Unit ใหม่ที่ศาลไทยก็ยังต้องไป

ทำความเข้าใจ

อน. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ศิริพร ๑๕/๑

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ : ถ้าท่านประธานหมายถึง Class action แต่ว่าในปัจจุบันนี้
ที่ฟ้องอยู่ แล้วศาลปกครองรับ นี่ผมก็เพิ่งรับคำฟ้องมา ก็คือชุมชนเขาอ้างเลย เขาอ้างเป็นสิทธิชุมชน
รวมตัวกันเป็นชุมชน ทางนี้เคยเป็นทางสาธารณะอย่างนั้นนะครับ เขาอ้างเลย

ประธาน : ศาลรับ

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ : รับ เขาคดีใช้อยู่แล้ว คำว่า บุคคล มันหมายรวมอยู่แล้วในหลัก
ของกฎหมาย แต่ที่นี้ว่าพอเราเขียน Definition ขึ้นมามาก ๆ ต้องสอนกฎหมายกันหลายบทเลยอันนี้
คำนิยาม

ประธาน : อันนี้ Paragraph สุดท้าย วรรคสุดท้ายคงไว้ก่อนดีกว่านะครับ เพราะว่า
ไม่ได้ขยับอะไร มีขยับบทบัญญัติในส่วนนี้เท่านั้น ไปเพิ่มในส่วนนี้ เดี่ยวพวกชุมชนจะเล่นผม แต่ว่าอธิบาย
ได้ว่าสิทธิบุคคลอยู่อีกอันหนึ่ง จริง ๆ แล้วคงไม่เหมือนกับ Class action เลยทีเดียวใช้ไหมครับ เรื่องชุมชน
ไม่เหมือน Class action เรื่องนู่นนี่คนป่วยรวมกันบริษัทกลัวมาก ถ้าอย่างนั้นเหลือส่วนที่ ๔ มาตรา ๗๙
เติมนิดเดียวครับ คราวที่แล้วที่ประชุมก็ โอ.เค. ว่า ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพ
เขาขอว่า ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบสุขภาพที่เน้นการสร้างเสริมสุขภาพ เพราะว่า พ.ร.บ. สุขภาพ
แห่งชาติเพิ่งผ่าน สนช. ไปเดือน ๒ เดือนนี้เอง แล้วเขาใช้คำว่า ระบบสุขภาพ ซึ่งจะครอบคลุมกว้างกว่าการ
สร้างเสริมสุขภาพและการบริการสาธารณสุข มันจะมีการฟื้นฟู การป้องกัน ควบคุม อันนี้ก็ปรับให้
สอดคล้องกับกฎหมายที่ทันสมัย ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบสุขภาพที่เน้นการสร้างเสริมสุขภาพ
การสร้างเสริมสุขภาพเป็นระบบหนึ่งในระบบสุขภาพ เรื่อง Health system ระบบสุขภาพจะมีเรื่องการ
ป้องกัน การส่งเสริม การควบคุมโรค การฟื้นฟู การรักษา ถ้าอย่างนี้ก็ทำให้ภาษามันถูกต้องขึ้นแค่นั้นเอง
ที่ประชุมก็ไม่ขัดข้อง

นายโสภณ ตะโชติพันธ์ : ในวรรคเดียวกัน เดิมกฎหมายเดิมไม่มีเรื่องหน่วยงาน
ผมรบกวนนิดหนึ่ง จริง ๆ เรื่องนิติบุคคลในกฎหมายเดิมไม่มีคำว่า นิติบุคคล มาตรา ๖๖ นะครับ

ประธาน : อันนี้เขาใส่เป็นนิติบุคคลเพื่อให้มันแคบกว่าเดิม แต่ว่าอย่างไรก็ตาม
ตามกฎหมายก็สาวถึง อย่าง กรม. ไม่ได้เป็นนิติบุคคล รัฐบาลนี้ไม่ได้เป็นนิติบุคคล อาจารย์จันทจิรา
ตรงนี้มีปัญหาอะไรไหมครับ

นางสาวจันทจิรา เขียมมยุรา : ดิฉันเข้าใจว่าเขาจะให้ล้อกับในมาตรา ๕๙ เดิม
หรืออย่างไร ก็คือองค์กรที่เป็นนิติบุคคล คือในมาตราอื่น ๆ ก่อนหน้านี้ก็เขียนทำนองนี้ค่ะ

ประธาน : ทำนองเดียวกันหมด

นางสาวจันทจิรา เขียมมยุรา : แต่มีความหมายว่าฟ้อง กรม. ไม่ได้ ชุมชนฟ้อง กรม. ไม่ได้
ถ้าจะใช้มาตรา ๖๖ วรรคท้าย

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ศิริพร ๑๕/๒

ประธาน : แล้วเขาจะฟ้องหน่วยงานไหน

นางสาวจันทจิรา เขียมมยุรา : ก็ต้องฟ้องกระทรวง ทบวง กรม

ประธาน : ก็อย่าไปฟ้องเลยครับ กรม. เพราะว่าฟ้อง กรม. ฟ้องชุดนี้ ชุดอยู่ไม่ได้รับ
คำตัดสินไปเจอชุดอื่น เอานะครับ ถ้าอย่างนั้นก็เดี๋ยวจะกลับไปทำแล้วผมจะส่งแล้ว ที่นี่มีกลุ่มมายื่นเสนอ
อีกเมื่อเช้า มายื่นเรื่อง FTA ด้วย แล้วยื่นเรื่องสิทธิด้วย เดียวก็ให้เขามาชี้แจง แล้วหลังจากนั้นเราก็คุยกัน
แล้วอันไหนปรับได้ก็พยายามปรับ อันไหนที่ไม่ได้ก็จะไปฝากให้เขาแปรญัตติ ไม่ทราบอาจารย์จันทจิรา
มีอะไรไหมครับ

นางสาวจันทจิรา เขียมมยุรา : เรื่องของมาตรา ๑๘๖ ซึ่งเข้าใจว่าจะเป็นเรื่องเดียวกับ
ทางกลุ่ม FTA ดิฉันต้องขอความกรุณาท่านทูตกับท่านอาจารย์เดชอุดม ต้องขอความกรุณาท่านคุณเป็น
กรณีพิเศษ

อนุ กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

วีรพร ๑๖/๑

ประธาน : อย่างนั้นเดี๋ยวอาจารย์เห่งเสนอเลย แล้วก็เดี๋ยวให้ทางโน้นเข้ามา เข้ามา
ได้เลย แต่ยังไม่พิจารณาไม่เสร็จ ยังมีมาตรา ๑๘๖ ที่ที่ประชุมจะพิจารณา มาตรา ๑๘๖ อันนี้จริง ๆ แล้วไม่ได้
อยู่ในกรอบของเรา นะครับ เชิญครับ

นายมานิจ สุขสมจิตร : ผมอยากเรียนถามวันก่อนนี้ผมออกไปก่อน อาจารย์ศิริศักดิ์เสนอ
มาตรา ๓๕ แก้ไขปรับปรุงถ้อยคำตามวรรคสองครับ

ประธาน : เรื่องอะไรครับ

นายมานิจ สุขสมจิตร : เรื่องการไขข่าวแพร่หลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลส่วนบุคคล
คือถ้าเขียนอย่างนี้แล้วมันก็คงยุ่งครับ เข้าใจว่าอันนี้จะไปเอากฎหมายข้อมูลข่าวสารเข้ามาใส่ตรงนี้
ที่เสนอให้ตัดออกตรงที่ว่า โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้เป็นเจ้าของข้อมูลนั้น คือข้อมูลส่วนบุคคลนี้ อย่าง
สมมุติว่าจะเสนอข่าว ไขข่าวอะไร แล้วก็ Identify คน ๆ นี้จบมาจากจุฬาลงกรณ์ จบมาจากธรรมศาสตร์นี้
เขาจะเล่นแ่งได้เลยว่านี่ไม่ได้จบจุฬาลงกรณ์อะไรนี้ไม่ได้ขออนุญาตผม ซึ่งมันไม่เสียหาย

ประธาน : อาจารย์กิตติศักดิ์ท่านไม่ได้เสนอ เสนอหรือเปล่าครับ เชิญอาจารย์เห่งครับ

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ดิฉันจะสนับสนุนท่านมานิจนะคะ เพราะว่ากรณีนี้ก็
คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารทั้งตั้งมา ซึ่งท่านยกกรณีตัวอย่างว่า ถ้าสมมุติว่าเป็นเรื่องระหว่างสามี ภรรยา
สามีเป็นโรคเอดส์ แล้วก็ไม่ได้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลให้ภรรยาทราบทั้ง ๆ ที่ภรรยาเป็นผู้มีส่วนได้เสียนะคะ
ถ้าเราเขียนเฉพาะข้อยกเว้นได้เฉพาะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ การที่ภรรยาหรือไม่รู้ว่าเป็นประโยชน์
ส่วนบุคคล กรณีอย่างนี้เปิดเผยไม่ได้เลยคะ ซึ่งก็แข็งกระด้างเกินไปในเรื่องของการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล
ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของข้อมูล เว้นแต่เป็นเรื่องประโยชน์สาธารณะเท่านั้น อาจจะต้องเพิ่มถ้อยคำ
อะไรบางอย่างเป็นลักษณะซึ่งนำหน้าระหว่างการเปิดเผย กับประโยชน์ของบุคคลอื่นด้วยคะ ไม่ใช่เฉพาะ
ประโยชน์สาธารณะเท่านั้น

ประธาน : อันนี้จะแก้อย่างไรครับ

นายมานิจ สุขสมจิตร : อาจารย์เห่งคงต้องใช้เวลาคิด แต่ของผมอย่างนี้นะครับ
ขอตัดคำว่า โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้เป็นเจ้าของข้อมูลนั้น ตัดออกนะครับ

ประธาน : คือของพี่มานิจนี่ในนามของสื่อมวลชนกลัวโดนฟ้อง

นายมานิจ สุขสมจิตร : โดนฟ้องโดยไม่จำเป็น เช่น บอกว่าคนนี้สมมุติเคยเป็น
ผู้ว่าราชการจังหวัดมาก่อน ซึ่งความจริงแล้วเขาไม่เสียหายอะไรเลย แต่ที่คุณเอาข้อมูลไปเปิดเผยโดยไม่
ขออนุญาต

ประธาน : ตอนนั้นก็โดนฟ้องมากอยู่แล้วใช่ไหมครับ อันนี้ก็หวั่นเข้าไปอีก

นายมานิจ สุขสมจิตร : คือถ้าหากไปทำให้เขาเสียหาย โอ.เค. เขาฟ้องได้ครับ แต่กรณี

อนุ กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

วีรพร ๑๖/๒

ไม่เสียหาย

ประธาน : อันนี้เขาจะมาเล่นแง่ว่าไม่ได้รับอนุญาตจากเขาก่อน

นายมานิจ สุขสมจิตร : จะมาเล่นแง่ว่าเขาไม่เอาความลับข้อมูล

ประธาน : ส่วนบุคคลมันกว้างเหลือเกิน เทียบอาจารย์กรรณิการ์ครับ

นางกรรณิการ์ บรรเทิงจิตร : เรียนท่านประธาน กรณียกตัวอย่างหมอที่โรงพยาบาล

บำรุงราษฎร์ใช้ไหมคะ หมอประกิตเผ่า การเปิดเผยข้อมูลอย่างนี้ถือว่าต่อสาธารณะ เป็นประโยชน์
แต่ว่ากระทบกับครอบครัว ทำให้ครอบครัวแตกกระจายกันไปหมดเลย ตรงนี้มันเป็นเรื่องอะไรคะ

ประธาน : รู้สึกเขาไล่ฟ้องอยู่ใช่ไหมครับ

นายมานิจ สุขสมจิตร : ฟ้องได้อยู่แล้วครับ ถ้าทำให้เขาเสียหายไม่ว่าอะไร ฟ้องได้ครับ

อันนี้ในกรณีไม่เสียหายครับ

ประธาน : ข้อเสนอคือตัดคำว่า โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของข้อมูลนั้น

นายมานิจ สุขสมจิตร : แล้วก็เอาเรื่องการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไปไว้ข้างบน ไปไว้ต่อ
จากชื่อเสียงครับ ชื่อเสียงแล้วก็เอาคำว่า ตลอดจน ทั้งไปนะครับ กระทบถึงสิทธิของบุคคลในครอบครัว
เกียรติยศ ชื่อเสียง นะครับ การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล หรือความเป็นอยู่ส่วนตัว จะกระทำมิได้ เว้นแต่
กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

ประธาน : ฝ่ายเลขานุการตามทันไหมครับ พี่มานิจอ่านใหม่อีกทีครับ เอาวรรคสองใช่ไหม
ครับ

นายมานิจ สุขสมจิตร : ผมอ่านใหม่อีกทีหนึ่ง วรรคสอง

ประธาน : วรรคหนึ่งคงไว้นะครับ

นายมานิจ สุขสมจิตร : วรรคสอง บรรทัดที่สอง มาถึง เกียรติยศ ชื่อเสียง แล้วก็
การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล หรือความเป็นอยู่ส่วนตัว จะกระทำมิได้ เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อ
สาธารณะ

ประธาน : ถ้าวรรคแรกนี้ข้อมูลส่วนบุคคล ความเป็นอยู่ส่วนตัว ได้รับการคุ้มครอง
อยู่แล้วในวรรคแรกใช่ไหมครับ

นายมานิจ สุขสมจิตร : แล้วมีอีกมาตราหนึ่งท่านประธานครับ มาตรา ๔๗ วรรคสุดท้าย
คือถ้อยคำก็ โอ.เค. ตามนี้ แต่ว่าที่อยู่มันไม่ควรจะอยู่ตรงท้ายมาตรา ๔๗ มันน่าจะอยู่ท้ายมาตรา ๔๖
มาตรา ๔๗ พูดถึงเรื่องคลื่นความถี่อะไรต่ออะไรต่าง ๆ ทั้งสี่วรรคเลยนะครับ ส่วนเรื่องผู้ดำรงตำแหน่งทาง
การเมืองจะเป็นเจ้าของกิจการอะไร

ประธาน : ย้ายไปอยู่มาตรา ๔๖ วรรคท้าย อันนี้มันคนละเรื่องเลยเคยพูดหลายทีแล้ว

อนุ กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

วีรพร ๑๖/๓

แต่ว่าเรายังไม่ได้ขยับ คือมาตรา ๔๗ วรรคท้ายสุด ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะเป็นเจ้าของกิจการ
ถือหุ้น อันนี้ให้ไปอยู่มาตรา ๔๖ วรรคท้าย มันจะเข้ากัน

- ๑๗/๑

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

จงถนอม ๑๗/๑

นางกรรณิการ์ บรรเทงจิตร : ไม่ทราบว่าได้ผ่านมาตรา ๕๐ เรื่องการบริการสาธารณสุข แล้วก็ตามตราว่าด้วยเรื่องการศึกษา มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ ไม่ทราบว่าได้ผ่านไปหรือยังคะ

ประธาน : ผ่านไปแล้วครับ แต่ว่าเดี๋ยวเอาตรงนี้ให้เสร็จก่อนแล้วส่ง และถ้ามีเวลา ก็ทยอยส่งต่อได้ แต่ว่าถ้าจะกลับมาตรงนี้เดี๋ยววันจันทร์ไม่ได้ส่ง เอาตรงนี้ไม่เป็นทางการก่อน แล้วยังมี แปรญัตติที่เป็นทางการอีกทีหนึ่ง ที่นี้ตอนนี้มีกลุ่ม พอดีเวลาก็กระชั้น เดี่ยวอยากให้นำเสนอโดยกระชั้น มีมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค แล้วก็เครือข่ายผู้เสียหายทางการแพทย์ เครือข่ายคอนโด เครือข่ายองค์กรผู้บริโภค ตามภาคต่าง ๆ ก็ต่อสู้เหมือนกัน ก็อยากให้นำเสนอโดยกระชั้น เพราะเอกสารมีแล้ว แล้วก็เดี๋ยวที่ประชุม ถ้าเราทำตรงนี้ไม่ทันมันจะมีแปรญัตติอย่างเป็นทางการอีกทีหนึ่ง แล้วก็อยากให้ท่านทั้งหลายเสนอทางอื่น ด้วยนะครับ เพราะว่าดูแล้วเสนอทั้งเกี่ยวกับเรื่องของกรอบนี้และกรอบอื่น แล้วก็อยากให้เสนอหลาย ๆ ทาง รวมทั้งไปคุยกับทาง สสร. ที่จะให้แปรญัตติอย่างเป็นทางการด้วย ต้องเอาหลาย ๆ ทาง เพราะว่าทางเดียว สู้ไม่ไหว เดี่ยวช่วยแนะนำตัวนิดหนึ่งครับ

นางสาวสารี อ๋องสมหวัง : เรียนท่านประธาน และท่านกรรมาธิการ ดิฉัน สารี อ๋องสมหวัง อย่างที่ท่านประธานได้เรียนนะคะ มากับคณะ แล้วจริง ๆ ยังมีคุณจักรชัยจากกลุ่มศึกษา ข้อตกลงเขตการค้าเสรีด้วย ก็จะขออนุญาตเรียนสั้น ๆ ว่าเราได้ติดตาม แล้วก็ได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ แล้วก็ก็มีข้อเสนอต่อมาตรา ๕๐ ซึ่งหลายท่านคงทราบที่ประเทศไทยมีสถานการณ์เรื่อง CL เพราะฉะนั้น อยากจะขอเพิ่มมาตรา ๕๐ ซึ่งเดิมเขียนไว้ว่า บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย อยากจะขอเพิ่มคำว่า เท่าเทียม นั้นเป็นการเพิ่มอันแรก แล้วก็ มีหลักประกันในการเข้าถึงยา รวมทั้งได้รับการคุ้มครองเมื่อได้รับความเสียหายจากบริการสาธารณสุข ซึ่งอันนี้ก็คงเป็นประเด็นที่มีความสำคัญ แล้วก็เพื่อป้องกันและลดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัยประชาชน รัฐต้องจัดบริการสาธารณสุขโดยไม่คิดมูลค่าและทันต่อเหตุการณ์ แล้วในกรณีเพื่อ ประโยชน์สาธารณะ รัฐมีอำนาจบังคับใช้สิทธิตามสิทธิบัตรใด ๆ ก็ได้ โดยเสียค่าตอบแทนที่เหมาะสมแก่ ผู้ทรงสิทธิบัตร ซึ่งจะเห็นว่าขณะนี้เมื่อเราใช้มาตรการการบังคับใช้สิทธิ เราถูกกดดัน กีดกัน แล้วก็บีบคั้น ช่มชู้ ใช้มาตรการทางเศรษฐกิจหลายมาตรการ ก็คิดว่าการเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญอาจจะช่วยเป็นหลักประกัน อีกชั้นหนึ่ง แล้วรวมทั้งประเด็นที่อยากจะนำเสนอเพิ่มเติมก็คือว่า ขณะนี้ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากเรามี ระบบหลักประกันหลายระบบ ที่ทำให้มีความไม่เท่าเทียม ก็ทำให้เกิดปัญหา แล้วก็ระบบหลักประกันทั้ง ๓ ระบบเองก็มีสิทธิประโยชน์ที่แตกต่างกัน อย่างเช่น ข้าราชการเองเมื่อได้รับความเสียหายก็ไม่ได้มีอะไร ที่จะชดเชยความเสียหายเบื้องต้น หรือประกันสังคมก็ไม่มีเหมือนกัน แต่ขณะที่บัตรทองก็อาจจะ มี แต่ว่า บัตรทองคนไข้ที่เป็นโรคไตขณะนี้ก็ยังไม่ได้รับการคุ้มครอง ซึ่งไม่ได้มีสาเหตุอะไรมาก นอกจากว่ามีปัญหา เรื่องยาส่วนหนึ่ง กับมีปัญหาเรื่องงบประมาณ หรือผู้ประกันตนขณะนี้ก็ต้องเสียสองต่อ เสียทั้งในส่วน

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

จงถนอม ๑๗/๒

สุขภาพ และเสียทั้งในส่วนที่ต้องนำเงินไปจ่ายภาษีเพื่อทำกองทุนหลักประกัน คือมันมีความไม่เท่าเทียม
อยู่ในระบบหลักประกันในหลายเรื่อง ก็อยากจะเรียนท่านประธานและท่านกรรมาธิการว่า มาตรา ๕๐
น่าจะเพิ่มเติมเรื่องหลักประกันในการเข้าถึงยาและรวมทั้งการได้รับความคุ้มครองเมื่อได้รับความเสียหาย
จากบริการสาธารณสุข ซึ่งคิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ

ประเด็นที่ ๒ เพื่อที่จะให้ไปเร็ว ๆ นะคะ

- ๑๘/๑

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

สุภาภรณ์ ๑๘/๑

ประธาน : อันนี้มาตรา ๕๐ ใช่ไหมครับ

นางสาวสารี อ๋องสมหวัง : ค่ะ

ประธาน : มาตรา ๕๐ อาจจะเรียนว่าเรื่องหลักประกันเข้าถึงยาเคยพิจารณาที่หนึ่งแล้ว
แล้วก็เห็นว่าเป็นประเด็นหนึ่งในเรื่องบริการนะครับ แต่ว่าอย่างไรก็ตามเดี๋ยวอันนี้มีประเด็นเพิ่มเติมนะครับ
เชิญไปเรื่องอื่นครับ ไปมาตรา ๖๐ ใช่ไหมครับ

นางสาวสารี อ๋องสมหวัง : ขออนุญาตไปมาตรา ๖๐

ประธาน : ขอให้ที่ประชุมช่วยเปิด มาตรา ๖๐ เรื่ององค์การอิสระเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค
นะครับ ซึ่งไม่เกิดสักที มาตรา ๖๐ วรรคสอง วรรคแรก สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับการคุ้มครอง
ในการได้รับข้อมูลที่เป็นจริง มีสิทธิร้องเรียนเพื่อให้ได้รับการแก้ไขเยียวยาความเสียหาย รวมทั้งสิทธิการ
รวมตัวเพื่อพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค อันนี้เสนอว่าให้ปรับวรรคสองใช่ไหมครับ เชิญครับ

นางสาวสารี อ๋องสมหวัง : ขอบพระคุณค่ะ จริง ๆ วรรคแรกให้คงเดิมนะค่ะ แต่วรรคสอง
เนื่องจากว่า๑๐ปีที่เรามีรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ สิ่งที่ต้องการอิสระพูดเกิดขึ้นไม่ได้ ก็คือปัญหาเรื่องความ
ขัดแย้งเรื่องการค้าความว่าองค์การอิสระควรจะอยู่ที่ไหนอย่างไร แล้วก็ส่วนหนึ่งก็คิดว่าควรจะไปอยู่ภายใต้
พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค ปี ๒๕๒๒ เนื่องจากวรรคแรกกำหนดว่า สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภค
ต้องได้รับการคุ้มครองนะค่ะ แล้วกฤษฎีกาก็ตีความว่า เนื่องจากกฎหมายฉบับเดียวที่ให้บัญญัติเรื่องสิทธิ
ผู้บริโภค พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค ปี ๒๕๒๒ เพราะฉะนั้นก็เป็นปัญหาความขัดแย้ง ซึ่งนักวิชาการ
บางส่วนก็มองว่า จริง ๆ ไม่จำเป็นเราสามารถบัญญัติใหม่ได้ ซึ่งถึงแม้ว่าฉบับนี้อาจจะไม่ได้เขียนว่า ทั้งที่
กฎหมายบัญญัติ ก็ตาม แต่เชื่อว่าอาจจะยังไม่ได้ช่วยแก้ปัญหาเรื่องวิธีเสนอกฎหมายนะค่ะ ซึ่งทาง
สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคก็อยากให้คณะกรรมการองค์การอิสระผู้บริโภคอยู่ภายใต้
สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งกลุ่มผู้บริโภคเองก็คิดว่าถ้าเป็นแบบนี้มันก็ไม่เป็นอิสระ
ก็เหมือนกับให้ลูกน้องไปจับเจ้านาย หรือว่าขณะนี้เราก็มีบริการที่ดำเนินการโดยรัฐหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็น
บริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานก็ดี ความครอบคลุมก็ดี แล้วประเทศไทยเรามีระบบคุ้มครองผู้บริโภคที่เรียกว่า
ดาวกระจาย คือมีหลายหน่วยงาน เพราะฉะนั้นการมีองค์การอิสระผู้บริโภคไปอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติ
คุ้มครองผู้บริโภคเองอาจจะไม่สอดคล้องกับสภาพการบังคับใช้กฎหมายเรื่องคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศ
ไทยนะค่ะ ซึ่งองค์กรผู้บริโภคเองเราก็อยากเห็นว่าองค์การอิสระผู้บริโภคควรจะเขียนเป็นอิสระเป็นต่างหาก
แล้วก็จริง ๆ องค์การอิสระผู้บริโภคไม่ได้ใช้อำนาจรัฐ ไม่ได้ทำหน้าที่ให้คุณให้โทษกับเอกชน แต่ว่าทำหน้าที่
สร้างความเข้มแข็งให้กับผู้บริโภค ให้ความเห็นกับรัฐในเรื่องมาตรการนโยบายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องผู้บริโภค
เพราะฉะนั้นก็คิดว่าควรจะมีความเป็นอิสระจากการเมืองซึ่งไม่ค่อยมีข้อโต้แย้งเท่าไรนะค่ะ แล้วก็ภาคธุรกิจ
แล้วรวมทั้งมีระยะห่างจากรัฐ แต่ว่าต้องร่วมมือกับรับในการทำงานคุ้มครองผู้บริโภคนะค่ะ เพราะฉะนั้น

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

สุภาภรณ์ ๑๘/๒

ก็อยากเรียนท่านกรรมาธิการว่า พรรคสองทางกลุ่มองค์กรผู้บริโภคเองอยากเห็นว่าเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งที่มีมาในระยะเวลา ๑๐ ปี และทำให้เป็นสาเหตุที่องค์กรอิสระผู้บริโภคไม่ออก อยากเห็นว่ามี การเขียนให้มีความชัดเจนว่า องค์กรอิสระผู้บริโภคจะเสนออย่างไร เป็นอิสระจากการเมืองอย่างไร ภาคธุรกิจอย่างไร แล้วก็มิจะห่างจากรัฐหรือเป็นอิสระจากหน่วยงานรัฐ แต่ร่วมมือกันในการทำงานคุ้มครองผู้บริโภค และรวมทั้งซึ่งดิฉันคิดว่าสุดท้ายสำคัญมากก็คือว่า รัฐอาจจะต้องสนับสนุนงบประมาณที่ชัดเจนเพียงพอในการดำเนินการนะคะ ก็มีเหตุผลประกอบว่าองค์กรอิสระควรจะทำหน้าที่อะไรบ้าง ไม่ว่าจะ เป็นเรื่องให้ความเห็น สร้างความเข้มแข็งให้กับผู้บริโภค ติดตามตรวจสอบการทำงานคุ้มครองผู้บริโภคของ หน่วยงานรัฐ เพราะฉะนั้นดิฉันคิดว่าอันนี้ก็เหตุผลหนึ่งที่สนับสนุนว่าองค์กรอิสระผู้บริโภคนี้ไม่ควรจะ ใช้สำนักงานของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นสำนักงานเลขานุการนะคะ แล้วก็รวมทั้งการฟ้องร้อง แทนในกรณีที่เป็นประโยชน์สาธารณะนะคะ

ประธาน : ประเด็นอยู่ที่ว่าทางราชการจะทำองค์กรนี้ไปอยู่ภายใต้ระบบราชการ ซึ่งอันนี้ มันผิดหลักการ แล้วก็ขอมติว่าจะดำเนินการตามมาตรา ๖๐ อันนี้องค์กรนี้ไม่เกิดขึ้น เพราะฉะนั้นสิ่งที่ ต้องการก็คือ ต้องการให้หน่วยงานนี้เป็นอิสระจากระบบราชการ แต่ว่าจะเขียนตรงนี้อย่างไรเดี๋ยวอาจารย์ จันทจิราก็ต้องช่วย แล้วก็ได้รับการสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอในการดำเนินการ อันนี้ก็มีหลายมาตรา ที่เราเขียนลงเกี่ยวกับองค์กรอิสระเราก็เขียนตรงนี้ลงไปนะครั้น ที่นี้ภาษาต่าง ๆ เดี่ยวอาจจะให้ทางทีม ช่วยปรับ คืออันนี้ ๑๐ ปีแล้วมันไม่เกิด แล้วก็โดนเตะถ่วงตลอด ในที่ประชุมกรรมาธิการยกร่างก็มีมติว่า ให้องค์กรอิสระเป็นอิสระจากหน่วยงานราชการ จากอะไรต่าง ๆ ในวันนี้ที่ให้บันทึกการประชุมไว้ แต่ว่า เรายังไม่มีโอกาสมาพิจารณาเรื่องในมาตรา ๖๐ จริง ๆ อันนี้ก็มีข้อเสนอมา โดยหลักก็ให้เขียนเพื่อให้เป็น อิสระจะได้ไม่ไปปิดเพื่อนอะไรอีก เชิญอาจารย์จันทจิราครับ

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ธัญญา ๑๙/๑

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ขอเรียนถามท่านผู้แทนคณะว่า ประเด็นที่ต่างจริง ๆ
ของข้อเสนอของทางมูลนิธิเนคะ กับในรัฐธรรมนูญวรรคสอง นี้คือประเด็นไหนคะที่เห็นว่าต่าง

นางสาวสารี อ๋องสมหวัง : เรียนท่านอาจารย์เนคะว่า จริง ๆ เรากังวลเนคะว่า การเขียน
วรรคสองไว้แบบนี้ อาจจะทำให้ต้องไปเจอโจทย์เรื่องการตีความ เหมือนกับการเขียนไว้เดิมใน มาตรา ๕๗
ซึ่งมาตรา ๕๗ ก็ถูกตีความอย่างที่เรียนว่า เมื่อสิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภค ย่อมได้รับการคุ้มครอง เขาก็
ไปอ้างว่า สิทธิของบุคคลขณะนี้กำหนดอยู่ในกฎหมายฉบับเดียว คือพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค
ปี ๒๕๒๒ เพราะฉะนั้นก็ต้องทำให้องค์การอิสระไปอยู่กับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค เนื่องจากว่า
เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสิทธิด้วย ซึ่งรัฐ เมื่อมีสิทธิ รัฐก็ต้องทำหน้าที่ในแง่การคุ้มครองสิทธิ เพราะฉะนั้น
ก็ต้องไปอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค ปี ๒๕๒๒ นั่นคือการตีความของกฤษฎีกา ๒ ครั้งเนคะ
ซึ่งครั้งแรกเขาตีความว่า จริง ๆ จำเป็นใหม่ที่จะต้องอยู่ภายใต้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
แล้วก็อีกส่วนหนึ่งก็คือ เขียนว่า เป็นอิสระ อย่างที่สหพันธ์เสนอ คือหมายถึงว่า กลุ่มพวกเราเสนอว่า
องค์การอิสระผู้บริโภคนี้ควรจะเป็นอิสระ คือเป็นวิธีเสนอกฎหมายเนคะ ก็คือว่า เสนอเป็นกฎหมาย
ต่างหากกับเสนอไว้ภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค ปี ๒๕๒๒ เนคะ ซึ่งจริง ๆ ความเห็นในทาง
กฎหมายก็มีความเห็นที่แตกต่าง อย่างเช่น สภานายความของท่านอาจารย์เดชอุดม ก็ได้เสนอเนคะ
แล้วก็ได้มีความเห็นว่ามันสามารถเสนอเป็นกฎหมายใหม่ที่เป็นอิสระได้ หรือแม้กระทั่งสภาที่ปรึกษา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แต่ว่าสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เมื่อเขาได้รับการตีความจาก
กฤษฎีกา เขาก็อ้างว่า เมื่อกฤษฎีกาตีความแบบนี้ เขาในฐานะหน่วยงานรัฐก็ต้องทำตามเนคะ เพราะฉะนั้น
ก็ทำให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคก็เสนอร่างที่มีองค์การอิสระผู้บริโภคอยู่ภายใต้
พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค โดยมีสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นสำนักงานเลขา ซึ่งเรา
ก็รู้สึกว่าจะถ้าเขียนแบบนี้มันก็ไม่เป็นอิสระอีกเนคะ

ประธาน : สรุปว่า ๑. ไม่เป็นอิสระจริง ไปเบี่ยงเบนประเด็นของรัฐธรรมนูญ ๒. ไม่ยอม
ออกกฎหมาย ไม่ยอมตราให้องค์กรนี้เกิด ถ้าเกิดก็ให้บิดเบี้ยว ที่นี้เป็นหน้าที่ที่อาจารย์เนคะจะช่วยอย่างไร
เชิญครับ

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ประเด็นแรกอาจจะยังโต้แย้งได้ว่า คำว่า องค์การอิสระ
ทางสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภคตีความอย่างไร เดียวไปว่ากันเนคะ

ประธาน : เขาไม่มีสิทธิที่จะไปตีความเห็นอื่นใช่ไหมครับ

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ซึ่งดูก็ไม่น่ามีสิทธิได้เป็นอย่างอื่นเนคะ

ประธาน : มันบิดครับ บิดไปเรื่อย ๆ

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ส่วนประเด็นความวิตกกังวลที่ว่า จะไม่มีกฎหมายจัดตั้ง

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ธันวาคม ๑๙/๒

องค์การอิสระ

ประธาน : อันนี้ก็บอกให้ตราแล้ว

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : เรามีมาตรา ๒๙๓ (๑) นะคะ ซึ่งกำหนดไว้เลยว่า จะต้อง
มีกฎหมายจัดตั้งองค์กรนี้ภายใน ๑ ปี

ประธาน : ผมขยับเข้าไปเอง ให้อยู่ภายใน ๑ ปี

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : เพราะฉะนั้นในประเด็นนี้อาจจะทำให้คลายความกังวล

ประธาน : ที่น้ำมันยังไม่ไหลประกกัน พอไปออกบับ มันก็จะไปออกแบบที่เขาบอก

ข้าง ๆ คู ๆ ที่นี้เขียนอย่างไรดีว่า ใสในบันทึกเจตนารมณ์ว่า จะต้องเป็นอิสระจากหน่วยราชการทางการเมือง
อะไรนี้ใส่เขียนไปได้ไหมครับ บันทึกเจตนารมณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการออกกฎหมาย แล้วสาระของ
กฎหมายที่องค์การอิสระนี้ควรจะมีบทบาทที่สำคัญ ๕ ประการอย่างที่เขาสอนมา ก็ไปปรับเขียนในบันทึก
เจตนารมณ์ได้ไหม

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ดิฉันเห็นด้วยว่าเราน่าจะเขียนในลักษณะ

บันทึกเจตนารมณ์ แต่น่าจะไม่มีคำว่าจำเป็นต้องเพิ่มถ้อยคำแล้วนะคะ ในวรรคสอง คำว่า

องค์การอิสระ มีความหมายอยู่ในตัวว่าจะต้องไม่อยู่ภายใต้กระทรวง ทบวง กรมใด ของฝ่ายบริหาร ซึ่งถ้า
เรื่องนี้ผิดพลาดไปจากนี้สำนักงานกฤษฎีกาก็จะเป็นหน่วยที่สกรีนอีกรอบหนึ่งด้วยนะคะ

ประธาน : นี่เขาบอกว่าสำนักงานกฤษฎีกาพยายามตีความให้เบี่ยงเบน

นางสาวสารี อ๋องสมหวัง : คือมาตรา ๕๗ เดิมนี้มันเขียนอย่างนี้นะคะ สิทธิของบุคคลซึ่ง
เป็นผู้บริโภค ต้องได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ วรรคสอง เขียนว่า กฎหมายตาม
วรรคหนึ่ง ต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระผู้บริโภค ไม่มีเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค ให้มีองค์การอิสระผู้บริโภค
ประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็น อาจจะคล้ายกันกับอันนี้นะคะ ซึ่งปรากฏว่ากฤษฎีกา
เขาไปตีความว่า เนื่องจากกฎหมายที่บัญญัติ เรื่องสิทธิผู้บริโภค ประเทศไทยมีฉบับเดียว คือ พรบ. คุ้มครอง
ผู้บริโภค ปี ๒๕๒๒ ซึ่งบอกว่า สิทธิผู้บริโภค อย่างเช่น สิทธิในการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร สิทธิที่จะร้องเรียน
ชดเชยเรียกร้องความเสียหาย ได้รับรู้เรื่องข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ นี้นะคะ หรือได้รับความปลอดภัยในการใช้
สินค้า บริการ อะไรอย่างนี้นะคะ เขาก็อ้างว่า เนื่องจากอันนี้เป็นเรื่องสิทธิที่ได้รับคุ้มครอง -----

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

หทัยกาญจน์ ๒๐/๑

เพราะฉะนั้นกฎหมายที่บัญญัติเรื่องสิทธิมันมีพระราชบัญญัติฉบับเดียว เพราะฉะนั้นองค์การอิสระต้อง
บัญญัติอยู่ภายใต้กฎหมายฉบับนั้น แต่ว่ามันก็มีนักกฎหมายอีกจำนวนมากหลายสำนักที่บอกว่ามันไม่
จำเป็นต้องบัญญัติไว้ภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค เพราะฉะนั้นมันสามารถบัญญัติต่างหาก
ให้มีองค์การอิสระได้ แต่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเขาก็อาศัยการตีความของทฤษฎีการ
ว่าองค์การอิสระต้องเขียนแบบนี้อย่างเดียว เพราะฉะนั้นมันก็เป็นข้อขัดแย้งซึ่งพวกเราก็พยายามที่จะ
เรียกว่าไม่เห็นด้วยที่จะบัญญัติแบบนี้ อย่างที่เรียนว่าจริง ๆ แล้วมันมีหลายหน่วยงาน อะไรอย่างนี้จะ
เพราะฉะนั้นก็คิดว่า สมมุติว่าให้มีองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นการเฉพาะหรืออะไรอย่างนี้
คือหมายถึงว่าก็อยากเห็น ว่าไม่อย่างนั้นมันก็จะมาทะเลาะกันอีก หรือตีความอีกว่ามันจะไปอยู่ที่ไหน
อย่างไร เรื่ององค์การอิสระผู้บริโภค อะไรอย่างนี้จะ ก็กังวลตรงนั้น ต้องเรียนว่า ๑๐ ปี จริง ๆ ก็เป็นปัญหา
เรื่องนี้ว่า มันจะอยู่ที่ไหน ซึ่งสหพันธ์องค์กรผู้บริโภคก็เสนอร่างองค์การอิสระผู้บริโภคต่างหาก แต่ขณะที่
สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งขณะนี้เขาก็เตรียมเสนออยู่นะคะ แล้วจริง ๆ ก็เคยเอาเข้า
กรม. ในสมัยรัฐบาลทักษิณ ก็คือว่าให้อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค ปี ๒๕๒๒ แต่พวกเรา
ก็คัดค้านอยู่ตลอด สถานการณ์ก็เป็นแบบนี้ส่วนหนึ่งที่ทำให้ ๑๐ ปี ไม่มีองค์การอิสระผู้บริโภค แล้วก็
แม้กระทั่งสภาพนายครบจะให้ความเห็นว่าเป็นจริง ๆ ควรจะบัญญัติเป็นความเป็นอิสระ เพราะว่ามันทั้งเรื่อง
คล่องตัว เป็นอิสระในการให้ความเห็น อะไรต่ออะไร หรือแม้กระทั่งสภาพที่ปรึกษาที่ไม่ได้รับความสนใจที่จะ
ถูกเขียนให้เป็นอิสระแบบนี้ ก็เรียนอาจารย์ว่าจริง ๆ ก็ต้องปรึกษาอาจารย์ว่ามันจะเขียนในทางเทคนิค
ที่เขียนให้เป็นอิสระได้อย่างไร แล้วไม่ต้องตีความ

ประธาน : เชิญคุณโสภณครับ ประเด็นชัดเจนครับ

นายโสภณ ตะติโชติพันธุ์ : ขออนุญาตครับ ตอนนี้อายุสุดคือผมมีส่วนร่วมในร่างกฎหมาย
ฉบับนี้ คนที่ร่างคือมูลนิธิสุภาพะ ของคุณสมบัติ ของอาจารย์เดชาวัฒน์ ที่ท่านสารีเข้าใจถูกต้องครับ ก็คือ
ทฤษฎีการตีความตามนั้นถูกระบาย คือมาตรา ๕๗ เดิมเขียนว่า สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับ
การคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่วรรคสองของเขาไปโยงวรรคแรก ตามกฎหมายตามวรรคหนึ่ง
ต้องให้มีองค์กร ไซ้

ประธาน : อันนี้เราแก้แล้ว

นายโสภณ ตะติโชติพันธุ์ : ในรัฐธรรมนูญฉบับอันนี้แยกออกจากกัน แต่เจตนาจริง ๆ
มันต้องแยกออกจากกัน

ประธาน : อันนี้แก้แล้วนี้ ตามมาตรา ๖๐ พอไหม ถ้าไม่พออาจารย์จันทจิราต้องช่วยให้
ชัดเจนเข้าไปอีก

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชน
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

หทัยกาญจน์ ๒๐/๒

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ท่านประธานคะ ถ้าเราดูในเอกสารฉบับที่เป็นตาราง
เปรียบเทียบก็จะเห็นชัดว่า รัฐธรรมนูญเจตนาต้องการให้แยกองค์การอิสระออกจากสำนักงานคุ้มครอง
ผู้บริโภคซึ่งเป็นหน่วยราชการ เพราะว่าในเหตุผลพูดไว้ชัดเลยว่า กำหนดให้มีองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครอง
ผู้บริโภคแยกต่างหากจากการดำเนินการของรัฐ เพื่อให้ความเห็นและเสนอแนะต่อการดำเนินงานของรัฐ
และตรวจสอบการทำงาน ซึ่งชัดเจนคะตรงนี้ คราวนี้เกรงว่าถ้าเรายังกังวลในประเด็นนั้นอีกจะแก้ไขถ้อยคำ
อย่างไร จริง ๆ ในหลักการตรงกันแล้วว่ารัฐธรรมนูญต้องการอะไร คราวนี้ถ้าหน่วยงานของรัฐไปบิดเบี้ยว
อย่างไร ดิฉันคิดว่าคงไม่ใช่ต้องมาเพิ่มในถ้อยคำหรือตัวบทนะคะ น่าจะเขียนตรงนั้นให้ชัด

ประธาน : บันทึกในเจตนารมณ์ให้ชัดเจนครับว่าเจตนารมณ์เป็นอย่างไรในมาตรานี้
อันนี้เราปรับจากปี ๒๕๔๐ แล้วก็ชัดเจนพอสมควร แต่ว่าให้ชัดเจนอีกก็บันทึกในเจตนารมณ์ รวมทั้งบทบาท
ขององค์การอิสระเพื่อผู้บริโภค & ข้อที่เขาเสนอมา ผมก็คิดว่ามันสอดคล้องกับมาตรา ๖๐ อยู่แล้ว ก็บันทึก
ในเจตนารมณ์ ให้ท่านวัชรินทร์ช่วยหน่อยนะครับ ช่วยตรงนี้ไป แล้วก็กฎหมายจะได้ออกภายใน ๑ ปี
เตรียมร่างกฎหมายได้แล้วถ้าอย่างนั้น ถ้าช่วยให้ประสามติผ่าน เชิญคุณอัจฉรา

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

สุริยรัตน์ ๒๑/๑

นางสาวอัจฉรา ฉายากุล : บันทึกเจตนารมณ์ให้ชัดเจนคะ ดิฉันรบกวนขอถ้อยคำด้วยว่า
คือจะให้บันทึกว่าในองค์กฤษฎีกานี้ให้เป็นองค์กฤษฎีกาที่ต่างจาก พรบ. คู่ครองผู้บริโศก พ.ศ. ๒๕๒๒
หรือว่าอย่างไรคะ

ประธาน : ให้ท่านวัชรินทร์ช่วยหน่อยได้ไหมครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ครับ เท่าที่ฟังก็คือให้อิสระจากหน่วยราชการ
ใช่ไหมครับ แล้วก็ร่วมมือ ก็จะเป็นที่ไว้ แล้วก็ตามที่ให้เอกสารมานี้คะครับ

ประธาน : เชิญคุณอัจฉราครับ

นางสาวอัจฉรา ฉายากุล : มีอีกประเด็นหนึ่งคะ ดิฉันไม่แน่ใจว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้อง
เสนอมานี้เกี่ยวกับเรื่องบทบาทขององค์กฤษฎีกา อันนี้เราจะบันทึกตามนี้ทั้งหมดหรือว่าอย่างไรคะ
มันเห็นในบางเรื่องเหมือนกัน ดิฉันเข้าใจความจำเป็นคะ แต่ดิฉันไม่แน่ใจว่าในบันทึกเจตนารมณ์
เราจะลงละเอียดได้ถึงขนาดนี้ที่จะไปผูกมัดหรือเปล่านั้นคะ

ประธาน : ก็เดี๋ยวให้ท่านวัชรินทร์ช่วยดูว่า ทั้ง ๕ ข้อนี้สอดคล้องกับมาตรา ๖๐ ไหม เท่าที่
ผมดูเร็ว ๆ มันก็เข้ากับมาตรา ๖๐ แต่ว่าถ้าประโยคไหนที่ไปปรับให้สะดวก ท่านวัชรินทร์ก็ช่วยดูคะครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ครับ ก็จะช่วย แล้วก็บันทึกไว้ว่ากฎหมายที่ออกนี้ ก็คือ
ต้องมีกรอบตาม ๕ ข้อ เดี่ยวผมไปดูอีกที

ประธาน : ไปดูครับ ว่าสอดคล้องกันก็ โอ.เค. ถ้าอย่างนั้นผมขออนุญาต มันจะมีมาตรา
อื่นที่มีอะไรอีกไหมครับ ต้องกระชับสั้น ๆ แล้ว เพราะว่าเลยเวลาพอสมควรแล้ว

นางสาวสารี อ่องสมหวัง : มีอีก ๒ มาตราคะ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๑๘๖

ประธาน : รู้สึกมาที่เดียวคุ้มเลย

นางสาวสารี อ่องสมหวัง : ขอบพระคุณครับ เนื่องจากว่ามาตรา ๘๒ ซึ่งอยู่ใกล้
มาตรา ๘๓ ก่อนมาตรา ๘๓ เขียนไว้ว่า รัฐต้องใช้ระบบเศรษฐกิจพอเพียงนะคะ แต่ว่าพอมาตรา ๘๓
ก็เขียนไว้ ซึ่งในกลุ่มพวกเราคิดว่ามันอาจจะมีความขัดแย้งกันเอง เนื่องจากมาตรา ๘๒ บอกว่า รัฐต้อง
ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แต่มาตรา ๘๓ บอกว่า
ต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรี ซึ่งก็คิดว่าในรัฐธรรมนูญไม่ควรเขียนสนับสนุนระบบเศรษฐกิจ
แบบใดแบบหนึ่ง แต่ว่าควรจะเขียนหลักการเรื่องรัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจที่สามารถสร้างความ
เป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม กำกับดูแลไม่ให้เกิดการผูกขาดตัดตอนทั้งทางตรงทางอ้อมโดยภาคเอกชน
เพื่อประโยชน์ในการสร้างความมั่นคงของประเทศ การพัฒนาที่ยั่งยืนและการรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม
ของรัฐ

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

สุริยรัตน์ ๒๑/๒

ประธาน : อันนี้กระทบมาตรา ๘๓ เรื่องแปรรูปด้วยใช่ไหมครับ

นางสาวสารี อ๋องสมหวัง : ค่ะ แล้วก็ในอนุ ๑๑ หรือ (๑๑) ที่ต้องจัดให้มีสาธารณูปโภค
ขั้นพื้นฐาน

ประธาน : อันนี้รู้สึกว่ามีของอาจารย์คมสัน โพธิ์คง เขามี สสร. กลุ่มหนึ่งเขาดูตรงนี้
อยู่เหมือนกัน ต้องไปยื่นตรงนั้นด้วย เข้าใจว่าคงต้องแปรรูปติดอย่างเป็นทางการ เรื่องนี้ นะครับ เพราะเป็น
เรื่องหลักการที่ใหญ่ เพราะว่าในกรรมาธิการยกกว้างที่บอกว่าให้ผ่านรัฐสภานี้ก็ยกมือกัน ก็ปรากฏว่าไม่ต้อง
ผ่านรัฐสภา แต่ก็ได้ข่าวว่า สสร. กลุ่มหนึ่งก็จะเสนอให้มีการผ่านรัฐสภา เรื่องการแปรรูปขั้นพื้นฐานนะครับ
ตรงนั้นต้องไปยื่นกลุ่มอื่นด้วยนะครับ เพราะว่าทางนี้เราก็กำลังไม่พอที่จะดูในทุกเรื่องนะครับ

นางสาวสารี อ๋องสมหวัง : แต่คิดว่าอาจารย์จันทจิราอาจจะมีข้อมูลมากพอจะคะอันนี้
เนื่องจากว่าเราเองไม่อยากจะเห็นเรื่องการแปรรูปที่เป็นการแปรรูปแบบผูกขาดโดยเอกชน แต่ขณะเดียวกัน
ก็คิดว่าจะลดภาระให้กับผู้บริโภค ผู้ใช้ไฟฟ้า ใช้น้ำ ใช้ประปา ใช้น้ำมันอย่างไร อย่างเช่น ยกตัวอย่าง
เรื่องไฟฟ้าอาจจะชัดเจนว่าขณะนี้เราต้องรับภาระการลงทุนของการไฟฟ้า อย่างเช่น สหวิทยาต้องการไฟฟ้า
๒,๐๐๐ เมกะวัตต์ ที่ประจวบคีรีขันธ์เขามาวกเป็นค่า FT ให้พวกเรา ซึ่งจะทำอย่างไรที่ทำให้สายส่งนี้
เป็นสายส่งของรัฐ สหวิทยาสามารถผลิตไฟฟ้าเอง หรือสหวิทยาขายราคาถูกให้กับรัฐ หรือเราเลี้ยงหมู
ใช้พลังงานน้ำ พลังงานแสงอาทิตย์ต่าง ๆ สามารถใช้สายส่งเหล่านี้ได้เพื่อลดการใช้ไฟฟ้าตรงนั้นนะคะ
เพราะฉะนั้นคิดว่า (๑๑) อาจจะเขียนให้มีความชัดเจนมากขึ้น คือนอกจากเราไม่แปรรูปแล้วนี้ เราก็อยาก
เห็นการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจที่ให้บริการสาธารณะขั้นพื้นฐาน เพื่อที่ไม่ผลักภาระให้กับผู้บริโภคที่ใช้ไฟฟ้า
แล้วเดิบโต ซึ่งสุดท้ายทุกคนก็จะรู้สึกว่าเราก็ไม่อยากจะเห็นว่าเมื่อไม่แปรรูปแล้วนี้ มันต้องมีกระบวนการปฏิรูป
ระบบบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานเหล่านี้อย่างไร ซึ่งดิฉันคิดว่าอยากฝากหลักการ แล้วก็ประเด็นที่
โดยเฉพาะการมีส่วนร่วม การเข้าไปประโยชน์ในกิจการดังกล่าว โดยการรวมตัวของบุคคลทั้งในรูปแบบ
ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสหกรณ์ นิติบุคคล หรือกลุ่มประชาชน หรือแม้กระทั่งธุรกิจเอกชนที่จะเข้าไปใช้ประโยชน์
ในการวางแผนการผลิต การส่ง การจำหน่าย ขายปลีกอะไรอย่างนั้นนะคะ ซึ่งคิดว่าอันนี้จะช่วยที่จะทำให้เรา
แก้ปัญหาเรื่องว่าถ้าเราไม่แปรรูปแล้วเราจะทำอย่างไรนะคะ

ประธาน : อันนี้เดียวกับรับไว้ในะครับ แล้วก็จะมีเหลือมาตราเดียวที่จะเสนอสอดคล้องกับ
ที่ประชุมกำลังพิจารณา แต่ก็ไม่ได้เกี่ยวกับกรอบนี้นะครับ ก็เสนอได้คือมาตรา ๘๘ ซึ่งมีกลุ่ม FTA Watch
เสนอมา -----

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

พุทธชาติ ๒๒/๑

แล้วก็นุกรรมการก็เสนอมา มาตรา ๑๘๖ นะครับ ผมคิดว่าคงได้เพียงมาตราเดียวแล้วนะครับ เพราะว่า
เวลาไม่มีแล้ว เดี่ยวตรงนี้กรอบที่ ๑ คงไม่สามารถที่จะทำหน้าที่ในการไปแปรญัตติที่เขาเรียกว่า ไม่เป็น
ทางการได้ เพราะว่าไม่ได้อยู่ในกรอบ แต่ว่าเราจะรวบรวมส่งให้ สสร. อันนี้แปรญัตติแน่ ๆ ผมรู้ว่าแปรญัตติ
แน่ ก็รวบรวมส่งให้ที่กำลังจะแปรญัตติกันอยู่นะครับ ให้เขาไปพิจารณา ที่นี้ก็ให้มาเสนออยากให้
ที่ประเด็นนะครับ แล้วก็รวบรวมให้ นะครับ ก็เชิญครับเวลาเรามีน้อยแล้ว เชิญครับ

นายจักรชัย โฉมทองดี : ขอบพระคุณครับ ขอขอบคุณท่านประธาน ผมชื่อ จักรชัย
โฉมทองดี วันนี้เป็นตัวแทนของกลุ่มศึกษาข้อตกลงเขตการค้าเสรีภาคประชาชน หรือ FT Watch
นะครับ ด้วยเวลาที่สั้น ๆ คงจะอธิบายรายละเอียดไม่ได้ทั้งหมด แต่จะขอสรุปสั้น ๆ อย่างนี้นะครับว่า
ข้อเสนอที่เราได้แจกเป็นเอกสารนั้น คำนึงอยู่บนหลักการ ๒ หลักการ บนความเข้าใจ ๒ ความเข้าใจก็คือ
๑. อำนาจของการเจรจาเป็นอำนาจของฝ่ายบริหาร ซึ่งฝ่ายบริหารจำเป็นที่จะต้องมีความ
คล่องตัว โดยไม่ว่าจะเป็นกระทรวงการต่างประเทศ หรือว่าจะเป็นกระทรวงพาณิชย์ ควรจะมี
ความคล่องตัวในการเจรจาทำความตกลงได้นะครับ

๒. ก็คือเรื่องประสิทธิภาพในการเจรจา โดยไม่ใช่เปิดเผยข้อมูลทั้งหมด ก่อนที่จะไปเจรจา
หรือระหว่างการเจรจา เพื่อจะทำให้เสียเท่าที่ได้นะครับ

บนความเข้าใจ ๒ ความเข้าใจนี้นะครับ เราจึงได้เสนอในมาตรา ๑๘๖ ซึ่งเรายังเห็นว่า
ยังเป็นปัญหาอยู่ตามนี้นะครับ ใน วรรคสอง ที่พูดถึงบทบาทของฝ่ายนิติบัญญัติหรือว่าการให้
ความเห็นชอบโดยรัฐสภา สิ่งที่แตกต่างกันจากมาตรา ๒๒๔ เดิมก็คือ สนธิสัญญาที่มีผลกระทบต่อ
ความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างร้ายแรง จะต้องให้สภาให้ความเห็นชอบ ประเด็น
ก็คืออย่างนี้ครับ การบัญญัติแบบนี้เข้าใจว่า ก็เป็นที่ถกเถียงอยู่แล้วว่า มันกระทบทั้งความมั่นคงและ
ทั้งความร้ายแรง หลายความตกลงที่เราได้ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็น FTA กับประเทศต่าง ๆ ที่เราได้ทำ
ถ้าบัญญัติแบบนี้ก็เชื่อว่ายังจะไม่ต้องผ่านสภาอยู่นะครับ เราขอเสนออย่างนี้ครับสั้น ๆ คือคงมีข้อความ
ที่เพิ่มเติมเท่าที่เห็นอยู่นะครับ ความตกลงที่มีผลผูกพันทางการค้า หรือการลงทุน จำเป็นที่จะต้องได้รับ
ความเห็นชอบของรัฐสภาก่อนการแสดงเจตนาผูกพัน อันนี้เราเห็นว่าเป็นการเสนอที่ไม่ได้เป็นการก้าวล่วง
อำนาจฝ่ายบริหารจนเกินไปนะครับ แล้วก็เป็นการเสนอโดยการคำนึงถึงอำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติ
อำนาจของตัวแทนประชาชนคนไทย ที่จะมีสิทธิในการที่จะออกกฎหมายหรือเปลี่ยนแปลงกฎหมาย
ในอนาคตนะครับ ที่จะต้องได้ร่วมพิจารณาด้วย ให้ความเห็นชอบ เพราะถ้าเกิดว่าไปผูกพันทางการค้า
หรือการลงทุนแล้ว ในอนาคตการปรับเปลี่ยนกฎหมาย ยกตัวอย่างเช่น ในปัจจุบันที่เห็นได้ชัดในกฎหมาย
เรื่องพระราชบัญญัติประกอบธุรกิจคนต่างด้าว ถ้าไปผูกพันแล้ว การปรับเปลี่ยนก็คงเป็นไปได้อย่างที่
ดำเนินการอยู่ เพราะฉะนั้นมันถึงแม้ว่าไม่จำเป็นที่จะต้องแก้กฎหมายในปัจจุบัน แต่มันไปจำกัดสิทธิในการ

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชน
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

พุทธชาติ ๒๒/๒

ที่จะออกกฎหมายหรือแก้กฎหมายในอนาคต เพราะฉะนั้นถ้ามีผลผูกพันทางการค้าหรือการลงทุน จำเป็นที่จะต้องให้รัฐสภาให้ความเห็นชอบนะครับ ผมคิดว่าเป็นข้อเสนอที่ค้างถึงบริบทตามที่ได้เรียนไปแล้ว และที่สำคัญก็คือว่า น่าที่จะต้องเขียนให้ชัดเจนว่า เป็นการให้ความเห็นชอบของรัฐสภาก่อนการแสดงเจตนาผูกพันนะครับ ไม่ได้ไปลงนามแล้วหรือไปแสดงเจตนาผูกพันแล้วกลับมาให้รัฐสภาให้ความเห็นชอบ เพราะเป็นการผิดขั้นตอนนะครับ อันนี้หลักที่ ๑

อีกหลักหนึ่งสุดท้ายใน มาตรา ๑๘๖ นะครับ เพื่อประหยัดเวลานะครับ ก็คือ วรรคสี่ เมื่อลงนามในสนธิสัญญาใดแล้ว เราอยากให้เป็น ก่อนการแสดงเจตนาผูกพันในหนังสือสัญญาใด คณะรัฐมนตรีต้องให้ประชาชนสามารถเข้าถึงรายละเอียดของหนังสือสัญญานั้น อันนี้ ก่อนที่จะแสดงเจตนาผูกพันนะครับ หมายความว่าเมื่อไปเจรจาความได้ความตกลงมาแล้ว ก่อนที่จะแสดงเจตนาผูกพัน คิดว่าเป็นสิทธิของประชาชนคนไทยที่น่าที่จะต้องเข้าถึงข้อมูลได้ ที่สำคัญก็เพื่อที่จะได้มีการมีส่วนร่วมในการนำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อที่ฝ่ายรัฐสภาและฝ่ายต่าง ๆ สามารถที่จะได้ความคิดเห็นที่หลากหลาย รายละเอียดที่ชัดเจนนะครับ เพื่อการให้ความเห็นชอบที่รัดกุมนะครับ -----

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ประกาศลักษณะ ๒๓/๑

และในวรรคสี่เดียวกันเองนี่นะครับ ในส่วนที่จะต้องเกี่ยวกับการเยียวยาและแก้ไขผลกระทบ เราเสนอให้มีการเติมว่า คณะรัฐมนตรีต้องหาทางป้องกันและดำเนินการแก้ไข เพราะเชื่อว่าการป้องกันนั้นน่าจะเป็นมาตรการที่ดีและน่าจะคำนึงถึงเป็นอันดับต้น ๆ ตามมาด้วยการเยียวยาแก้ไขอย่างรวดเร็ว เพราะหลายกรณีนั้นสามารถออกกฎหมายรองรับผลของการเจรจาได้ก่อน หรือสามารถมีมาตรการเพื่อรองรับผลของการเจรจาซึ่งเป็นมาตรการที่จะป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นได้ ก็ให้คำนึงถึงในจุดนี้ อันนี้เป็นเรื่องของมาตรา ๑๘๖ นะครับ จะขอเสนอในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรา ๑๘๖ ด้วย ที่สำคัญก็คือว่ามาตรา ๒๙๕ (๔) ซึ่งอยู่ในกระดาษที่แจกไปด้วยนะครับ ซึ่งเป็นบทเฉพาะกาลเกี่ยวกับมาตรา ๑๘๖ โดยที่มาตรา ๒๙๕ (๔) ระบุว่า มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๘๖ วรรคสาม มาใช้บังคับกับการจัดทำสนธิสัญญาที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ถ้าเกิดระบุนอย่างนี้ประเด็นสำคัญก็คือว่า ณ ขณะนี้เราได้เริ่มเจรจาไปกับหลายประเทศแล้วนะครับ เพราะฉะนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชน การชี้แจงต่อรัฐสภานั้น จะไม่ถูกนำมาใช้ ผมคิดว่ามีความน่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง การเสนออย่างนี้เราเข้าใจดีครับว่าการเริ่มเจรจาไปแล้วจะให้กลับมากำหนดกระบวนการใหม่ทั้งหมด และต้องแจ้งให้ประชาชนทราบก่อนนะครับ มันก็อาจจะขัดกันเองเพราะว่าเริ่มไปแล้วจะแจ้งให้ทราบก่อนได้อย่างไร แต่ถ้าอ่านดูในข้อความนี้ก็เข้าใจได้ว่าเป็นก่อนการทำสนธิสัญญา เพราะฉะนั้นก็หมายถึงว่า ก่อนก้าวที่ ๑ ที่เริ่มเจรจา และระหว่างการเจรจา คือทุกก้าวก่อนที่จะทำสนธิสัญญา เพราะฉะนั้นถ้าเกิดว่าการเจรจาใดเริ่มไปแล้วก็สามารถที่จะดำเนินการตามวรรคสามได้ในระยะเวลาที่เป็นอยู่ ก็คือว่าถ้าอยู่ในระหว่างการเจรจาก็ให้ข้อมูลกับประชาชนที่เหมาะสมให้ประชาชนมีส่วนร่วมแล้วก็ชี้แจงต่อรัฐสภา

สุดท้ายอยากจะฝากไว้แบบนี้ครับ ยกตัวอย่างเช่น ความตกลงสำคัญ ๆ อย่าง FTA ที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันนี้ครับ ไม่เคยได้จะต้องผ่านให้ความเห็นชอบจากสภา การบัญญัติในมาตรา ๑๘๖ ถ้าเป็นอย่างเดิมก็จะไม่ต้องผ่านสภาอีกต่อไป ถ้าดูในบริบทความเป็นจริง และสุดท้ายก็คือว่าเราได้เริ่มเจรจากับคู่ภาคีสำคัญ ๆ เกือบครบทั้งโลกแล้วนะครับ ที่ได้เริ่มไปแล้วแต่ยังไม่จบ อย่างเช่น สหรัฐอเมริกาเราก็เริ่มไปแล้ว ถึงแม้ว่าจะอยู่ภาคใดตรงไหนครับ กับสหภาพยุโรปในกรอบอาเซียนก็เพิ่งได้เริ่มไปนะครับ กับเขตการค้าเสรียุโรปก็เริ่มไปแล้วนะครับ กับอินเดียก็เริ่มไปแล้ว และไปอยู่ใน Early Harvest กับจีนก็เริ่มไปแล้ว คือคู่ภาคีทั้งหมดนี้เริ่มไปแล้ว ถ้าเกิดยังคงมาตรา ๒๙๕ (๔) ไว้อย่างเดิม ก็หมายความว่าแทบจะไม่เหลือความตกลงใด ๆ ที่สำคัญที่มาตรา ๑๘๖ จะไปบังคับใช้ ถึงแม้ว่าก็แน่นอนครับ คงมีความตกลงอื่น ๆ นอกเหนือจาก FTA อันนี้ก็ยกเป็นตัวอย่างให้ฟังถึงความสำคัญครับ กราบขอขอบคุณครับ

ประธาน : ขอขอบคุณครับ พอดีทางอนุกรรมการหรือทางอาจารย์ดอกเตอร์จันทจิรา ก็สนใจเรื่องนี้อยู่ แล้วเป็นห่วงเป็นใยในมาตรา ๑๘๖ อย่างที่บอกมา และมีการแปรญัตติในมาตรานี้ และผมจะนำข้อความทั้งหมดมอบให้ทาง สสร. ที่กำลังจะแปรญัตติเรื่องนี้ แต่ว่าอยากให้พวกเราทำงาน

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ประกาศลักษณะที่ ๒๓/๒

การเคลื่อนไหวทางสังคมด้วย และ สสร. ท่านไหนที่รู้จักก็ต้องไปเข้าพบทำความเข้าใจ ต้องช่วยกันหลาย ๆ
ทาง แต่ที่เสนอมาก็ช่วยอีกทางหนึ่งนะครับ อาจารย์จันทจิราไม่ทราบมีอะไรจะเสนอไหมครับ

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ก่อนอื่นเลยดิฉันอยากจะเรียนที่ประชุมว่า มาตรา ๑๘๖
ไม่ได้อยู่ในหมวดว่าด้วยสิทธิเสรีภาพหรือแนวนโยบายพื้นฐาน แต่ว่ามีประเด็นเรื่องของการมีส่วนร่วม
ของประชาชนอยู่ ซึ่งเป็นกรอบอำนาจหน้าที่ของอนุกรรมการกรอบที่ ๑ ด้วย เรื่องการมีส่วนร่วมของ
ประชาชน เพราะฉะนั้นในแง่นี้ดิฉันเองยังคิดว่าคณะอนุกรรมการชุดนี้ก็มีอำนาจที่จะเสนอได้อีก
ทางหนึ่งด้วย

ในประเด็นต่อมาดิฉันก็สนับสนุนข้อเสนอแนะของทางกลุ่ม FTA Watch ที่จะให้ในเรื่อง
บทเฉพาะกาลก่อน ก็คือมาตรา ๒๙๕ (๔) อาจจะต้องกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ว่า การจัดทำสนธิสัญญา
ซึ่งดำเนินการไปก่อนวันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ให้ปฏิบัติตามขั้นตอนที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดในขั้นตอน
ที่เหลืออยู่ ทำนองนั้น -----

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ศิริพร ๒๔/๑

แล้วก็ต้องแจ้งให้รัฐสภาทราบในทันที ก็คือหมายความว่าขั้นตอนใดที่ยังเหลืออยู่ในขณะที่รัฐธรรมนูญประกาศใช้และยังอยู่ในวิสัยที่จะทำได้ควรจะบังคับให้หน่วยราชการต้องปฏิบัติตาม ประเด็นสำคัญก็คือว่าทำอย่างไรจึงจะให้รัฐสภาซึ่งเป็นผู้แทนของประชาชนได้มีโอกาสได้รับทราบข้อมูล ได้แสดงความคิดเห็นโดยเร็วที่สุด เพราะฉะนั้นในบทเฉพาะกาลอาจจะต้องเขียนเรื่องการแจ้งต่อรัฐสภาในทันทีด้วย

ประเด็นที่ ๒ ต่อมาในเรื่องของเนื้อหา พรรคสองเห็นด้วยกับทาง FTA Watch ว่าน่าจะเพิ่มเติมเนื้อหาออกเหนือไปจากสนธิสัญญาที่ฝ่ายเลขานุการได้ยกวางขึ้นในร่างแรกอีก ๓ ลักษณะก็คือเรื่องของหนังสือสัญญาที่เกี่ยวกับการค้า การลงทุนทั้งหมด หนังสือสัญญาซึ่งจะผูกพันรายจ่ายหรือว่างบประมาณแผ่นดินอย่างสำคัญ อันนี้ต้องระบุไว้ เพราะว่าจะกระทบต่อฐานะการเงิน การคลังของประเทศ

ส่วนอันที่ ๓ ดิฉันคิดว่ามีหนังสือสัญญาบางอย่างซึ่งกระทบประโยชน์ของประชาชน แต่ว่ามันอาจจะไม่อยู่ในลักษณะที่จะต้องไปออกพระราชบัญญัติมารองรับ เพราะว่ามีพระราชบัญญัติรองรับอยู่แล้วในขณะนั้น แต่ว่าจำเป็นหรือไม่ที่ควรจะให้รัฐสภาได้รับทราบหนังสือสัญญาลักษณะนี้ด้วย แม้จะมีกฎหมายรองรับอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นอาจจะต้องเขียนเพิ่มเติมจากพรรคที่มีอยู่แล้วในร่างแรกว่า หนังสือสัญญาที่กระทบต่อประโยชน์ได้เสียสำคัญของประชาชนก็ต้องเข้าอยู่ในหนังสือสัญญา ซึ่งจะต้องแจ้งต่อรัฐสภาขอความเห็นชอบด้วย ไม่ใช่เฉพาะหนังสือสัญญาซึ่งจะต้องมีพระราชบัญญัติรองรับ เพื่อให้การเป็นไปตามสัญญา อันนี้เป็นถ้อยคำที่ฝ่ายบริหารใช้ร่อนแร่แปรธาตุมาโดยตลอด

มีประเด็นเล็ก ๆ ในเรื่องของถ้อยคำ ในร่างของฝ่ายเลขานุการใช้คำว่า สนธิสัญญา โดยตลอด ซึ่งเป็นถ้อยคำที่ผิดไปจากมาตรา ๒๒๔ ของรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ แล้วดิฉันคิดว่าจะจะเป็นประเด็นสำคัญ ไม่ทราบว่ายฝ่ายเลขานุการ กรรมการมีเจตนาอย่างไร แต่ว่าคำว่า สนธิสัญญา ในกฎหมายระหว่างประเทศ รวมถึงความตกลงที่ทำด้วยวาจาด้วย อันนี้ถ้าจะเราจะให้ความตกลงที่ทำด้วยวาจาต้องเข้ามาสู่กระบวนการตามพรรคสองหรือพรรคอื่น ๆ ของมาตรา ๑๘๖ จะมีปัญหาทันที เพราะฉะนั้นเราจึงใช้คำว่า หนังสือสัญญา ในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ดิฉันยังคิดว่ายังคงจะต้องจำกัดเฉพาะหนังสือสัญญา ก็คือตัวความตกลงที่เป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้นที่จะต้องดำเนินตาม Process ของมาตรา ๑๘๖ พรรคสอง พรรคสาม พรรคสี่ ไม่รวมถึงการตกลงด้วยวาจาหรือโดยวิธีอื่นที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร เพราะฉะนั้นในแง่คำนี้คำว่า สนธิสัญญา ในมาตรา ๑๘๖ ทุก Paragraph จะต้องแก้เป็นคำว่า หนังสือสัญญา โดยสรุปก็คงมีสาระสำคัญเพียงเท่านี้ ดิฉันคงจะมอบเอกสารประกอบไปพร้อมกับข้อเสนอของกลุ่ม FTA Watch ให้กับท่านประธานด้วย ขอขอบคุณค่ะ

ประธาน : เชิญท่านพูดครับ

นายสุพจน์ ไช่มุกด์ : ท่านประธานครับ ผม สุพจน์ เทาที่ฟังมานะครับ ฟังดูก็เหมือนจะดี แต่จะสร้างปัญหาอย่างยิ่งกับความเชื่อมั่น ความเชื่อถือของต่างประเทศที่มีต่อรัฐบาลไทย โดยเฉพาะ

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพการมีส่วนร่วมของประชาชน
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ศิริพร ๒๔/๒

อย่างยิ่งในบทเฉพาะกาล มาตรา ๒๙๕ ที่บอกว่า สนธิสัญญาหรือว่าสัญญาใดที่กำลังดำเนินการเจรจาอยู่ จะต้องกลับมาทบทวนใหม่ มันจะทำให้ความเชื่อมั่นและความเชื่อถือต่อรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศ ขาดลงทันทีเลย แสดงว่ารัฐบาลไทยไม่มีความมั่นใจไม่ได้ ขาดความเชื่อถือ แล้วก็จะเกิดปัญหาที่ว่าต้องมา ทบทวนใหม่หมดเลย แล้วก็อย่าลืมนะครับว่าสนธิสัญญาหรือว่าความตกลง หรืออนุสัญญา คือก่อนอื่น เราต้องทำความเข้าใจกันว่าสนธิสัญญา อนุสัญญา ความตกลง มีความหมายต่างกัน โดยสรุปแล้ว ความหมายจะใกล้เคียง แต่ว่าตามอนุสัญญารุงเวียนน่าจะด้วยความสัมพันธ์ทางการทูต เขาจะแบ่งแยก ออกไปเลยว่า คำว่า อนุสัญญา Convention อนุสัญญาต่าง ๆ ความตกลงต่าง ๆ จะมีความหมาย ความสัมพันธ์มาน้อยต่างกัน -----

- ๒๕/๑

อนุ กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

วีรพร ๒๕/๑

อนุสัญญาโดยมากจะใช้กับในกรอบของสหประชาชาตินะครับ เรียกว่า Convention Agreement ความตกลงต่าง ๆ โดยมากจะใช้ในความตกลงทวิภาคี สองฝ่าย แต่ว่าอนุสัญญา Convention ต่าง ๆ จะใช้กับพหุภาคี โดยมากจะทำเป็นกรอบกว้าง ๆ นะครับ กรอบสหประชาชาติ หรือว่าในกรอบของภูมิภาคอะไรต่าง ๆ เพราะฉะนั้น คำว่า หนังสือสัญญา ผมขอให้คงไว้ตามบทเดิม นะครับ ตามปี ๒๕๔๐

ประธาน : ต้องให้เขาเห็นด้วยกับการใช้หนังสือสัญญา

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : สัญญานี้ใช้ไม่ได้ นะครับ เพราะว่าความหมายมันจะต่างกันเลย นะครับ สนธิสัญญาขอให้คงไว้ เพราะว่าคำนี้เป็นขั้นที่ที่เราใช้มาตลอด นะครับ แล้วก็ความหมายจะเปลี่ยนไปเลย

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ท่านทูตพูดสลับกันหรือเปล่าคะ เพราะว่าท่านทูตให้คงปี ๒๕๔๐ ไว้ใช่ไหมคะ แต่ ปี ๒๕๔๐ ใช้คำว่า หนังสือสัญญา ค่ะ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ผมขอถามว่า สนธิสัญญา นะครับ เพราะว่าสนธิสัญญาก็บอกไว้เลย ว่า สนธิ ก็คือบวก โดยรวมสัญญาต่าง ๆ ที่รวมบวกกันเป็นสัญญา เป็น Agreement เป็น Convention

ประธาน : เราให้เปลี่ยนตั้งแต่ปี ๒๕๔๐

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : คือให้คงคำว่า สนธิสัญญา ไว้ นะครับ แล้วก็ในบทเฉพาะกาลก็ไม่อยากให้มีการเปลี่ยนแปลง นะครับ นี่เป็นความเห็นของผมในขั้นแรกก่อน เพราะว่ามันจะกลับไปสู่

สแควร์วัน เลย อันนั้นมันจะเริ่มต้นใหม่หมดเลย

ประธาน : อันนี้เดี๋ยวเอาไว้ประชุมในคราวต่อไป ยังไม่มีข้อยุติ นะครับ เดี่ยววันนี้อาจจะต้องขอแล้ว นะครับ เชิญครับ

นายจักรชัย โฉมทองดี : ด้วยความเคารพท่านทูต มิได้ครับ อย่างพวกเราเห็นสอดคล้องกับที่ท่านอาจารย์จันทจิรา ก็เรียนเมื่อสักครู่นี้ ไม่ได้ประสงค์ที่จะให้ทุกอย่างกลับไปอยู่ที่ **สแควร์วัน** หรือว่า เริ่มต้นนับใหม่ นะครับ แต่การเจรจาได้อยู่ในขั้นตอนใด ก็ให้รัฐธรรมนูญบังคับใช้จากขั้นตอนนั้นไป ก็คือว่า มีการเปิดเผยข้อมูล และที่สำคัญอย่างยิ่งในบริบท ถ้ามองดูการเจรจาของไทย ณ วันนี้จริง ๆ มีการเริ่มต้นการเจรจาสำคัญ ๆ จำนวนมาก ที่เพิ่งเริ่มต้น ๔ พฤษภาคม เริ่มต้นไปกับ EU เอง นะครับ เพราะฉะนั้น มาตรา ๒๙๕ (๔) จำเป็นที่จะต้องแก้ไข นะครับ แต่ไม่ได้เพื่อที่จะรื้อทั้งหมด และทำให้ดูเสียความมั่นใจ ตรงกันข้ามเสียอีกครับ ถ้าเกิดมีความโปร่งใส มีกระบวนการมีส่วนร่วม เป็นทำที่ร่วมของประเทศ ผมเชื่อว่า จะเกิดความเชื่อมั่นจากต่างประเทศว่า ความตกลงนั้นจะมีความมั่นคงถาวร ขอพระคุณครับ

ประธาน : อันนี้เราไปยื่นรัฐบาลกับ สนช. ด้วยหรือเปล่าครับ โอ.เค. ครับ ดีครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : วันอาทิตย์นี้ใครสนใจเราจะมีปั่นจักรยาน นะครับ ที่สวนรถไฟ แล้วก็มาเล่นพลาโยติน แล้วก็มาที่อนุสาวรีย์

อนุ กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

วีรพร ๒๕/๒

ประธาน : แล้วไปเกี่ยวอะไรกับสนธิสัญญา

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องรัฐธรรมนูญโดยตรง เรื่องที่
เรารณรงค์นี้

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นผมขออนุญาตที่ประชุมอย่างนี้ ก่อนจะปิด มีรับรองบันทึกการ
ประชุมหลายครั้ง ยังไม่เคยได้รับรอง ผมไปดูแล้ว แต่ว่าตรงนี้ก็ขึ้นอนุกรรมการก็ไม่ถึงกับอะไร
มากมาย ผมใคร่อยากจะบอกอย่างนี้นะครับ มีบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๑ และวันที่ ๑ มีนาคม ๑๒ ๑๓
๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ คือวันพุธที่ ๙ พฤษภาคมที่ผ่านมา ถ้าไม่มีใครปรับแก้ ก็ขออนุญาตรับรองบันทึก
การประชุมนะครับ เชิญครับ

นายวิทยา งานทวี : ท่านประธานครับ เมื่อวันพุธที่ได้คุยกันก็คือว่า ผมยังเป็นห่วงอยู่ก็คือ
บทเฉพาะกาล มาตรา ๒๙๓ นะครับ

ประธาน : เรื่องอะไร

นายวิทยา งานทวี : เรื่องมาตรา ๘๖ มีเฉพาะ (๕) เป็นไปได้ไหมครับ อยากจะให้
เพิ่มเติมเรื่องของบอร์ดประชาชนใน (๓)

ประธาน : เดี่ยวเอาไว้ประชุมคราวต่อไป คือถ้าทำเป็นทางการ วันจันทร์เราต้องส่งแล้ว
ถ้าไม่ทันอย่างไรเดี๋ยวก็ไปแปรญัตติเป็นทางการ คือผมคิดว่าวันที่ ๑๔ แม้จะสุดท้ายก็ตาม พอดีผมไม่รู้
ตารางของชุดใหญ่เขาจะกำหนดอย่างไร ที่นี้เราต้องกำหนดตามเขา ประชุมเลยตอนนี้พอนัดแล้วเดี๋ยว
ชุดใหญ่นัด ผมเสียฟอร์มมาหลายทีแล้ว เราต้องเลื่อน พอเลื่อนเราก็เกรงใจอนุกรรมการ

นายวิทยา งานทวี : ครั้งนี้วันที่ ๑๗ อย่างนี้เราจะหารือเรื่องนี้เข้าไปได้ไหมครับ

ประธาน : ได้ครับ

นายวิทยา งานทวี : เพราะว่าเรื่องบอร์ดประชาชน

ประธาน : เพราะว่ามันจะมี สสร. พบกับกรรมการโดยไม่เป็นทางการ ตรงนั้นผมคิดว่า
ยังเปิดฟรี

นายวิทยา งานทวี : วันที่ ๑๗ นี้ ในส่วนของเรายังปรับบอร์ดนะครับ

ประธาน : ก็เดี๋ยวลองดูตาราง

นายวิทยา งานทวี : และอีกอันหนึ่งก็คือสาระ

ประธาน : ถ้าให้ดีคุณวิทยาช่วยทำเป็นเอกสารมา

นายวิทยา งานทวี : ได้ครับ

ประธาน : แล้วก็ปรับอะไรตรงนั้นให้ พร้อมเหตุผลเลย

อนุ กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

วีรพร ๒๕/๓

นายวิทยา งานทวี : แล้วอีกส่วนหนึ่งคือเรื่องของ Land use Policy คือผมดูรัฐธรรมนูญ
นี้จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมมาก แต่ถ้าเรายังไม่จัดกติกาให้เริ่มต้นเสียก่อน ก็เท่ากับให้เขาไปทะเลาะกัน
ประธาน : ถ้าปรับแก้ก็เขียนปรับแก้พร้อมเหตุผลและที่มา จะได้พิจารณาง่ายขึ้น
เชิญคุณอัจฉราครับ

- ๒๖/๑

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

จงถนอม ๒๖/๑

นางสาวอัจฉรา ฉายาสกุล : คือมี ๒ ประเด็น

ประเด็นที่ ๑ คือเรื่องตารางที่เราเห็นชอบปรับแก้ อันนี้ที่ท่านประธานจะส่งวันจันทร์

อันนี้เราเอาเฉพาะประเด็นที่เราได้พูดกันในวาระแรกก่อนใช่ไหมคะ ที่เพิ่มเติมมาจากกลุ่มผู้บริโภคนี่เราจะ

ประธาน : วันนี้ได้อันเดียวของผู้บริโภค คือมาตรา ๖๐ มาตรา ๖๐ ก็ไม่ได้ปรับเปลี่ยนเลย

แต่ว่ามีบันทึกเจตนาธรรมณ์แค่นั้นเอง วันนี้ตกลงได้เพราะว่าตรงนั้นมันง่าย เพราะไม่ได้เปลี่ยนอะไรเลย
เพิ่มอันนี้อันเดียว

นางสาวอัจฉรา ฉายาสกุล : เพิ่มมาตรา ๖๐ อันเดียว

ประธาน : แล้วก็บันทึกเจตนาธรรมณ์ ที่ประชุมไม่ขัดข้องนะคะ เพราะว่าไม่ได้ปรับเปลี่ยน
อะไรเลยครับ

นางสาวอัจฉรา ฉายาสกุล : ค่ะ สุดท้ายขออนุญาตแก้บันทึกการประชุมชนิดหนึ่ง
จาก กลุ่มระหว่างประเทศ ขอเปลี่ยนเป็น กลุ่มสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ค่ะ

ประธาน : ได้ครับ

นายวิทยา งานทวี : ขออนุญาตถามในส่วนขององค์กรคุ้มครองผู้บริโภคนี้ะครับ
คือหมายความว่าคุ้มครองเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาคเอกชนใช่ไหมครับ ถ้าบริการของรัฐไม่สามารถที่จะ
ไปดูแลหรืออะไรได้เลยใช่ไหมครับ

ประธาน : เขาสามารถทำความเข้าใจอะไรต่าง ๆ ได้ตามมาตรา ๖๐ ไปดูเขาสามารถที่จะ
ให้ความเห็นได้หมดครับ

นายวิทยา งานทวี : คือถ้าเอกชนไปร้องเรียนภาครัฐ ไปฟ้องมันต้องจ่ายเงินทั้งนั้น
ถ้าองค์กรผู้บริโภคดูแล จริง ๆ บริการของรัฐมีส่วนเยอะเลย เช่น บริการรถบรรทุก หรือ ขสมก. รถไฟ
อะไรทำนองนี้ แต่ไม่ได้มาตรฐานนี้

ประธาน : อย่างมูลนิธิที่เขาเขาเขาก็ฟ้องอยู่แล้ว กฟผ. ก็ยังฟ้องเลย แล้วชะงัก ถึงมานี่

นายวิทยา งานทวี : คือผมเคยเห็นพวกนี้เกี่ยวกับเรื่องของบ้านการเคหะเขามาถามผม
ผมบอกว่าไปฟ้ององค์กรคุ้มครองบริโภค

ประธาน : ไปที่มูลนิธิเขาฟ้องนะครับ

นายวิทยา งานทวี : เขาบอกว่าไม่นั้นครับ ให้ไปฟ้องกระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งก็ต้องเรื่อง
ไว้เลยครับ

ประธาน : ก็แล้วแต่กรณี แต่ว่าทางทีมนี้เขาสู้มาโดยตลอด แม้แต่การไฟฟ้าฝ่ายผลิต
เขาก็ยังทำให้อันนี้ได้ เรื่องบ้านจัดสรรเรื่องอะไรเยอะแยะเลย องค์กรเล็ก ๆ คนไม่กี่คน แต่ว่าเขาทำงาน

อนุ. กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

จดนมอม ๒๖/๒

เข้มแข็งมาก และไม่มีอะไรสนับสนุนเขาเลย เพราะฉะนั้นผมให้รับรองรายงานการประชุมที่มีมานะครับ
รู้สึกเมื่อก็มีปรับแก้นิดหน่อย แล้วคราวประชุมอาทิตย์หน้าเดี๋ยวผมขอดูตารางของคณะกรรมการ
ชุดใหญ่ก่อน เพราะว่าตารางก็ยุ่ง ๆ อยู่ ถ้าอย่างไรถ้ามีประเด็นที่ค้างอยู่ หรือจะพูดก็จะมารีบพิจารณา
แล้ววันนี้ที่ประชุมหมดแล้ว อาทิตย์นี้ทั้งอาทิตย์ละ ๓ ครั้ง ก็จะยี่วันจันทร์นี้ แล้วจะสำเนาให้
อนุกรรมการทราบทุกท่านนะครับ ที่นี้เจ้าหน้าที่ช่วยประสานนิดหนึ่ง ผมเข้าใจว่าห้องที่เขาอยู่นี้คือ
ห้อง ๒๑๔ ห้อง ๒๑๕ ที่ยื่นแปดตูดอย่างไม่เป็นทางการ ลองตรวจสอบดู แล้ววันจันทร์พอนั้นเสร็จแล้ว
ผมจะเซ็นส่งไปเลย เอาชุดแรกก่อนนะครับ แล้วก็หลังจากนั้นดูอีกทีว่าเราจะยื่นได้อีกเมื่อไร แต่เขาบอกว่า
พรั่งนี้วันจันทร์วันสุดท้าย แต่เราก็มีแรงพิจารณาได้เต็มที่ขนาดนี้ แต่วันที่ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ เดียวก็ดูตาราง
ว่ากันอีกทีหนึ่ง ตอนประชุมไม่เป็นทางการผมคิดว่ายังนั่นได้นะครับ ขอขอบคุณที่ประชุมมากนะครับ
ที่เสียสละเวลามาช่วยกัน ขอขอบคุณครับ ขออนุญาตปิดประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๔๕ นาฬิกา

กลุ่มงานชวเลข ๑

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข